

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos péltől egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, február 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Krivány.**
- A képviselőház ülése.**
- Krivány bírál előtt.**
- Dióssy főhadnagy büne.**
- Az angol királynő temetése.**
- Az osztrák trónbeszéd.**
- Eltűnt orfeuménekésző.**
- Az aradi első takarékpénztár hatvanadik évi közgyűlése.**
- Ingyen kenyér!**
- Tárcza: A tárgyalóteremből.**
- Regény-Csarnok: A szürke asszony.** Irta: Sudermann H. Fordította: Hellerné-Olah Margit.

Krivány.

Arad, február 4.

Az igazságügyi palota főtárgyalási nagy termében játszódik le ama drámának utolsó felvonása, melynek hőse ma már nem egy névnek hordozója csupán, hanem egy fogalom közigazgatásunk szomorú jellemzésére. Miként Don Juan, Galeotto, Shylok, Othello, az emberi különböző szenvedélyek típusává vált, a mi speciális kicsiny világunkban épügy típusúvá vált Krivány is. Ez a hirhedség nemcsak a mi hirhedségünk, hanem annak a már rozoga intézménynek is, mely a közigazgatást Magyarországon a régi megyei rendszer alapján intézi.

A védelem, amidőn magasztos hivatását teljesíti, ebben az esetben nem fektetheti egyéb figyelmét, minthogy keresi az enyhítő körülményeket, melyek a bűnösség megtorlása pillanatában a vád súlyától lebillent egyik mérlegserpenyőt emelni hivatják. És mik lehetnek ebben a gyalázatos ügyben az enyhítő körülmények? A beszámíthatatlanság? Ez ki van zárva, hisz testi és szellemi erejének teljében évek hosszú során át a legraffináltabb számitással lopta meg Krivány az árvákat és hamisította a könyveket, a mellékletül szolgáló okiratokat, bírósági végzéseket és aláírásokat. Vagy talán a nyomor hajította e bűncselekményre? Hisz Krivány sohasem ösmerte a nélkülözést, sohasem éhezett, sohasem fázott. Sőt ellenkezőleg, ami jó, ami izletes, ami drága, ami ritka, az asztalára került; kényelmes, nagy, urias volt a lakása, berendezése, háztartása. Ami tehát a sikkasztás rugója volt, az csak terhelő adat mind egytől-egyig. A védelem ezen az alapon sikerrel nem operálhat.

A védelemnek tehát, ha hivatását méltóan akarja betölteni más téren kell mozognia és bizony-bizony nem kell nagy jogászi furfang ahhoz, hogy rálépjen arra a talajra, mely a büntetés mérvét a büntető törvény 92 szakasza alkalmazásával állapítja meg, vagyis sokkal enyhébben,

mint ahogy a hivatali sikkasztás büntetett tárgyaló szakasz azt előírja.

A védelem ez a terrenuma pedig az, amely az ellenőrzés lazaságát, a felügyelet hiányát, a gondos elővigyázat könnyelmű elmulasztását juttatta érvényre. Es amikor a védelem erre irányítja tevékenységét, akkor a pledoyer már nem védbeszéd, hanem kemény vád a közigazgatásnál fenforgó rendszer ellen, akkor a védőüggyvéd helyet cserél a vádhatósággal és minden szava ostor, mely végigsuhint az idejét mult, elavult közigazgatáson.

Es ha elhangzottak majd a vád és a védelem beszédei, ha a kir. törvényszék ő felsége a király nevében ki fogja hirdetni az ítéletet — ez az ítélet nemcsak Kriványt fosztja meg hosszú időre szabadságától, hanem magában foglalja — hallgatóság bár — a mai megyei rendszer elítélését is.

Ez a rendszer betöltötte Magyarország történetében hivatását — sok jó, sok hasznos, sok üdvös volt benne, — azt megtagadni tőle nem lehet, de az államélet folytonos fejlődésében a közigazgatás új alakulata válik szükségessé és Kriváynak ma tárgyalás alá került bűnügye egyik szomorú symptomája annak, hogy a reformálásra égető szükség van. Δ

TÁRCZA.

A tárgyalóteremből.

(A Kriványügy tárgyalása.)

A közönség részére fenntartott hely telve van. Az első padsorban foglal helyet *Urban* Iván főispán, ki *Baross* Ferencz főszolgabíró kíséretében jött a tárgyalásra. A többi padsorokat a többi hallgatóság tölti be, mely nagy számban jött el a különben elég unalmas menetű tárgyalásra.

A teremnek kellő közepén, szemben a bírósággal, háttal a közönségnek ül *Krivány* János, a vádlott. Négyzetes asztal van előtte, rajta néhány iv zöld papiros és egy irón, hogy jegyezhesen magának a tárgyalás tartama alatt, ha akar. *Krivány* azonban hozzá sem nyúl. Meredten néz maga elé s még akkor sem veti fel szeméit, ha az elnök kérdést intéz hozzá, vagy ha magának kell felelnie.

A nagy sikkasztó alig változott valamit azóta, hogy kivenczvenkilencz nyarán Aradról megszökött. Ugyanazon arc, talán az alakja összeesettebb valamivel. Azonban sem a börtön, sem a betegség nyomai nem látszanak meg rajta különösebben. Széken ül, hogy támaszkodhassék, mert a padnak, melyen az ő háta megett a börtönőr ül, nincs háta.

Valamivel kilencz óra előtt, mikor a bíróság már elfoglalta helyét a teremben, a baloldali oldalajtón vezetik be *Kriványt*. Egyik kezével a börtönőr vállára támaszkodik, az meg derekánál átfogva tartja őt, jobb kezében pedig egy vékony, sárga sátabottra nehezül. *Arcza* az

izgatottságtól kipirult s egész viselkedésén meglátszik, hogy tudatában van a mai nap jelentőségének.

Szemén most is az a fekete keretű czvikker van, amely olyan általános ismertető jele volt szökése idején *Kriváynak*. Fekete új ruha van rajta, fekete selyem csokor nyakkendő hófehér gallérral és kézelőkkel. Haja, mely egészen rövidre van nyírva és vöröses-szőke bajsza gondozottnak látszik, rendes. Fekete posztó, zsinagyalpu czipője van, nesztelenül, lassu léptekkel, két oldalra is támaszkodva meg asztalához, ott az elnök intésére leül. Egy darabig idegesen mozgolódik s mikor az elnök kérdéseire feleletet ad, hosszú gondolkodások után, halk, alig hallható hangon beszél.

A teremben mélységes csend van, csak az elnök hangja hallatszik, mikor a kérdéseket feladja *Kriváynak*

- Hány éves?
- Nem is tudom... Negyvenkettő, vagy negyvenhárom.
- Hány gyermeke van?
- Krivány* gondolkodás után elhaló hangon mondja rá, mintha észébe jutott volna valami:
- Hat...

A nagyszámu hallgatóság lesi *Krivány* szájából a szót, az pedig olyan lassan, vontatottan felel, hogy az elnöknek többször figyelmeztetnie kell, hogy hangosabban beszéljen, mert nem lehet érteni, mit mondott. Legtöbbször fejével int igent, vagy nemet s hacsak teheti, kerüli a beszédet.

Szemüvege állandóan fent van. Csak akkor tette le, mikor az elnök a feleségéhez

írt levelét olvasta fel, mely így kezdődik: *Gazember vagyok...* A nagy sikkasztó egy könyvet morzsolt el a szemében.

Arcza, mely mindig kipirul, ha feleletet kell adni, nem látszik meg, hogy beteg volt, vagy hogy olyan beteg volna, mint a milyenek mutatja magát. Az igaz, hogy le van soványodva szörnyen, de valami veszélyes betegség nem látszik rajta.

Mikor a tárgyalást *Földes* János elnök öt percze felfüggesztette s a bíróság a teremből kivonult, a börtönőr ki akarta vezetni *Kriványt* a tárgyalóteremből a vádlottak szobájába. *Krivány* nem állt fel, bent akart maradni a teremben.

— Nem bírok kimenni — szolt a börtönörnek, az elnök felszólítására azonban felállt s átkarolva a börtönört, átvezették a mellékszobába.

A törvényszék asztalának hosszában egy hosszú pad van elhelyezve, ezen allanak a gyámjénztár azon könyvei, a melyekben *Krivány* hamisításokat eszközölt, vagy a melyekben a hamisítások tovább elkönyvelve vannak. Ötven-hatvan áll sorjában egymás mellett a törvényszék és a vádolt asztala között elhelyezett padon. Ezeket nézi *Krivány*, míg a jegyző olvassa a lakásán tartott házkutatásról felvett jegyzőkönyvet és a rendőség átíratait, melyben a „szökésben levő *Krivány* János“ körözésének eredménytelenségét közölték annak idején a törvényszékkel.

Most egykedvűen hallgatja ezeket s közben gondolkozik a multról, az ő vibaros multjáról. Es talán a jövőről...

Az Aradi Közlöny ujevától kezdve minden előfizetőjét bebiztosította baleset ellen. És pedig halál esetére 3000 koronára, rokkantság esetére szintén 3000 koronára.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 4.

Az erdélyi képviselők már kora reggel szokatlanul nagy számban jelentek meg a Házban. Valamennyien egy csoportba verődve a miniszteri szoba előtt foglaltak állást.

— Itt valami készül!

Az újságírók mindjárt körül is fogták őket.

— Mi baj Erdélyben? Bajban a székely?

— Nem tudjuk, — szolt Szóts Pál — csak Jósika báró tudja.

Nosza körülfogták Jósikát, ki aztán kedves szivességgel mondta el, hogy mi járatban vannak: Az erdélyi szarvasmarhatenyésztést akarják fellendíteni.

Végre 11 óra felé meg lehetett nyitni az ülést. Mezőssy Béla volt az első szónok, a ki tetszés közt érvelt az önálló vámterület mellett. Utána Bernáth Béla, mint jeles szőlőgazda, a szőlő és bortermés bajairól beszélt.

A szünet után Papp Elek beszélt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác és Plósz Sándor miniszterek.

A jegyzőkönyvet hitelesítik.

A földmívelésügyi költségvetés.

Mezőssy Béla: Mindenképen arra kell törekedni, hogy a magyar gazdatársadalmat megerősítsük. De az állam részéről a gazdatársadalom javára semmi intézkedést sem látott eddig. A magyar gazdák panaszait soha komolyan nem vették, holott a gazdák ereje, gyarapodása az állam ereje és gyarapodása is. A mezőgazdaság felvirágzása az ország érdeke nálunk. Mégis három évtized óta még nem történt meg, hogy egy miniszter kijelentette volna: „a magyar mezőgazdaság érdeke ezt és ezt követeli, ez az én pajzsom, ezzel élek, vagy ezzel bukom.” Az a meggyőződése, hogy az önálló vámterület minden téren fellendítene, felvirágoztatná az országot. (Tetszés.) De még odáigsem értünk eddig, hogy Ausztria jogtalan követeléseivel erőlyesen szembe szállunk volna. Nekünk minden igazságtalan alkut el kellett fogadnunk, a helyett, hogy azokat visszavetettük volna. Visszapillantást vet a magyar gazdasági politikára s arra a konkluzióra jut, hogy cél tudatos gazdasági politikája egy miniszternek sem volt. Ezért a szabadelvűpárt felelős. (Tetszés a szélbalon.) Ő és pártja mindig követelni fogja az önálló vámterületet, de addig is, a míg ez létesül és közös vámterületen állunk, követeli, hogy Magyarország számára biztosítsák a kizárólagos osztrák fogyasztási piac. (Helyeslés.) Idézi Tisza István egyik beszédének ama passzusát, a mely szerint az agrár védmok rendszerére kell térniük.

Kubik Béla: Majd megczáfolja ő maga!

Mezőssy: Ezt nem fogja megczáfolni. Ezzel is azt bizonyítja különben, hogy akiket merkantilista vádakkal illetnek, azok is a magyar föld érdekét tartják szem előtt. Azt mondják a függetlenségi pártról, hogy az önálló vámterület követelése csak pártcél. Nos, hát sajátítsa ki a szabadelvűpárt ezt a követelését a függetlenségi pártnak és valósítsa meg e követelést. Nem fognak busulni, sőt épen nagy örömet szerezni nekik. A magyar föld szent előtük és csak addig élhetünk itt, a míg e föld magyar marad. A költségvetést nem fogadja el.

Bernáth Béla a szőlőrekonstrukcióról szóló törvényjavaslat végrehajtását sürgeti. Nálunk helytelenül hajtják végre a boritaladót. Erősen sujtják vele szőlőgazdáinkat s ezzel előmozdítják a külföldi bor behozatalát. Felemlíti, hogy Franciaországban, a mióta a filloxera pusztított, a boritaladót eltörölték, azért is lendült fel újból a szőlészet. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Papp Elek elismeréssel beszél Darányi miniszter működéséről, de azért sok oka van elégedetlenkedni. A magyar gazdasági osztály napról napra szégyenedik és adósságokba sodródik. Ma már annyira van a földbirtokos osz-

tály, hogy földjeit lassankint kénytelen eladogatni. A földművesosztály is nagy bajban van. Ez az oka a tömeges amerikai kivándorlásnak. E mellett Galicziából gyülekező nép özönlik be hozzánk és még inkább elnyomja a szegény népet.

Buzáth Ferencz: Ez a liberális politika!

Papp: Ez nem liberális politika, hanem a 67-es kormány politikája. (Tetszés a szélbalon.)

A gazdák bajain olcsó hitellel lehetne sok részt segíteni. Szól ezután a börzéről és a gabona elővétel eltiltását kívánja, egyáltalán a tőzsde rendszabályozását, mert nem akarja, hogy a gazda továbbra is fejős tehén maradjon. A buza kérdése a gazdák kérdése s ezzel országos ügy is. A határidőüzlöt betiltását is követeli.

A kartellekről szól ezután és tagadja az ipari kartell jogosultságát a gazdákkal szemben. Azt vitatja, hogy az önálló vámterületet a gazdák érdekében is fel kell állítani, mert azt nem lehet elhíttetni a gazdákkal, hogy az önálló vámterületnek reájuk káros hatása volna.

Lejdendorf László földtehermentesítést, csatornarendszert, a termőképeség emelésére olcsó hitelt és a földadóleszállítását kéri. A költségvetést bizalomból elfogadja.

TÁVIRATOK.

Temetés — balesetek.

London, február 4. A tegnapi gyászünnepek alatt vagy 100 embert vittek a kórházakba. Legnagyobb részük elájult vagy kisebb sérülést szenvedett. Két ember lovak alá került és súlyosan megsérült.

A transzváli háború.

London, február 4. Kitchener lord táviratozza e hó 2-iki kelettel a földóhely megjelölése nélkül: Mintegy 1000 bur megtámadta a Gatarand hegységben, Krügersdorptól délnyugatra levő Modderfontein angol őrségét. Krügersdorpból fölmentő csapatot küldtek ki, a mely azonban az őrség fogságba ejtését megakadályozni nem bírta. Részletes jelentés még nem jött, de a burok fogságába esett tisztek és katonák már Vereeiengbe érkeztek.

Vasuti szerencsétlenség.

London, február 4. A Reuter-ügynökség jelenti Bethulieből tegnapi kelettel: Szombaton Bethulie mellett két vasuti vonat ütközött össze. Egy tiszt és három katona életét veszítette, több ember megsebesült.

Krivány bírái előtt.

(Főtárgyalás a törvényszéknél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 4.

Első nap.

Az aradi törvényszék ma kezdte meg Krivány János bünperének a főtárgyalását. A hírhedt sikkasztó, a vármegye gyámpénztárának európai nevet szerzett tolvaja mégis csak a vádlottak padjára került, hiába igyekezett attól a többször emlegetett betegsége révén ha nem is megszabadulni, de minnél később oda kerülni. Hogy mire lett volna jó a huzás-halasztás, azt már ő tudja, más nem.

Természetes, hogy a mai napnak városzerte Krivány volt a szenzációja. A nevezetes sikkasztót, kivel igen kevesen vetekedhetnek gazemberség dolgában, mindenki látni akarta, meggyőződni saját szemei útján arról, csakugyan haló-félben van-e és olyan nagy beteg-e, mint ahogyan híre jár.

Szó sincs róla, Krivány rossz bórben van.

Alaposan lesóványodott s úgy néz ki, mipt a kibe hálni jár a lélek. A régi pirosságból alig maradt meg valami az arcán. Osszesett, leégett gavallérhoz hasonlít, a ki blazirtságot affektál, hogy ezzel még inkább magairánt hangolja a szánalmat. A börtönőr vállaira nehezkezik, úgy jön a terembe és leül rögtön, mert nem bírják a filcz-czipőbe bujtatott lábak. Erőtelenné lett, nyomoruságos aiakká, de azért mégsem tud szánalmat kelteni. Sokkal nagyobb az ő büne, minthogy a sajnálatra ebben a Jób hasonló állapotában is érdemes volna.

A közönség, főleg a hölgyek, csak nyg törték magukat, a belépő jegyekért. Egész nap zsufolva volt a halgatók számára fentartott hely. Az első padosorokban jogász-emberek és helyi előkelőségek ültek, hátrább azok, kik helyhez tudtak jutni. A padosorok mögött, az állóhelyen, pláne nagy volt a szorongás.

Az igaz, hogy a közönség Kriványt láthatta — és ez volt minden. Maga a tárgyalás mint az előre volt sejtethető, rendkívül száraz, unalmas. Nincs abban a vádlott személyén kívül semmi, a mi megragadhatná a publikum figyelmét. Unalmas maga Krivány is, a ki adja a tudatlant, a nem emlékezőt, a ki már azt is elfelejtette, mikor született. Ugy látszik, mintha a blazirtság mellett még a hülyeséget is affektálni akarná.

A főtárgyalást Földes János kir. törvényszéki bíró vezeti, ki már első nap bebizonyította, hogy a bünper ágas-bogas szálaiban rendkívül nagy tájékozottsággal bír és az óriási anyagot úgy szólván a kezében tartja. A mire annál nagyobb a szükség, mert Krivány semmit sem akar tudni, semmire sem akar emlékezni. Ugy kell darabonkint rávezetni minden tételnél a vádlott megbicsaklott memóriáját az elnöknek a büncelekmény előzményeire.

Ha a szerencse kedvez, csütörtökig végére érnek a tárgyalásnak s egy napi pihenő után a törvényszék szombaton már intéletet hozhat a nagy sikkasztó fölött.

A tárgyalás első napjáról a következő tudósítást adjuk:

A vádlottat bevezetik.

Kevéssel 9 óra után megkezdődött az eljárás. A nagy esküdtzéki terem bírói asztalánál helyet foglalt a törvényszék: Földes János kir. törvényszéki bíró elnökie alatt Nagy József és Ornstein Árpád bírák, Nyisztor Sándor jegyző. A vádhatóságot Meszlényi Antal dr. kir. ügyész képviseli. Védő Nemess Zsiga dr. A károsult Aradmegye képviselőjében Keresztes Gyula dr. tiszti főügyész van jelen, Krivány mostoha leánya, Szilágyi Ilona érdekeinek képviselőjében pedig Barabás Béla dr. orsz. képviselő.

Földes János elnök: A főtárgyalást megnyitom. Tárgyalás alá vétetik Krivány Jánosnak hivatali sikkasztás büntette miatti ügye. Figyelmeztetem a haligatóságot, hogy csendesen, rendet tartva viselkedjék, mert a ki ez ellen vét, kiteszi magát rendreutasításnak, kivézetetésnek, esetleg letartóztatásnak, sőt 8 napi börtönnek is (A teremszolgához.) Hívja be a vádlottat!

Az egész terem feszült izgatottsággal várja a nagy sikkasztó bejövételét. Pár percz mulva megérkezik Krivány, szánalmas beteg színben, egész elsápadva. Bal karjával a börtönörre támaszkodik, jobb kezében sárgás botra nehezül; így vánszorog az elnök elé, a hol látható elfogódottsággal megáll és szemeit a földre sűti. Rövid fekete kabát, hasonló nadrág van rajta, lábain széles, fekete posztó-czipő, fehéres zsinig-talppal. Orrán fekete keretű csiptető. A híres gavallér mai nyomoruságában igen szánalmas benyomást tett.

Elnök: Képes ön állva jelen lenni a tárgyaláson?

Krivány (rendkívül csendes, alig hallható hangon, hosszu gondolkodás után felel) Nem.

— Akkor megengedem, hogy leüljön s úgy feleljen kérdéseimre (Krivány leül az oda

készített asztalkához. Folyton a földre néz, hol kezével az asztalon dobol. A szurony nélküli börtönőr mellé telepedik a padra.)

A ki nem tudja, mikor született.

Elnök: Felteszem az általános kérdéseket. Neve?

- Krivány János.
- Hány éves?

Krivány hosszasan gondolkozik, bamba képpel néz maga elé és nem felel. Az elnök megismétli a kérdést:

— Melyik évben, melyik hónapban született? Ezt csak tudja?

— 1857-ben, vagy 58-ban, — felel vádlott kinos gondolkodás után.

— Melyik hónapban?

Vádlott ismét hallgat.

— Eletkorának évét mondja meg legalább, — biztatja az elnök.

— Negyvenkét, vagy negyvenhárom éves vagyok.

— Milyen vallásu?

— Református.

— Születéshelye?

— Lippa.

— Lakhelye?

— Itt, Aradon.

— Magyarországi honos?

— Igen.

— Nős?

— Igen.

— Hány gyermeke van?

— Hat, — felel hosszabb gondolkodás után.

— Vagyona van?

— Nincs.

— Katona volt ön?

— Nem voltam, nem soroztak be.

— Volt büntetve?

— Nem.

A vádlevél és a szakértő.

Elnök: Megállapítom, hogy a beidézett felek jelen vannak-e. *Nemess* Zsigmond dr. védő, *Taszler* József belügyminiszteri számtiszt, mint szakértő megjelentek. A károsult Arad megye közönségének képviselőjében *Keresztes* Gyula dr. tiszti főügyész, Krivány mostoha leányának, *Szilágyi* Ilonának képviselőjében *Barabás* Béla dr. van jelen.

Elnök felkéri a szakértő-tanút, hogy a mellékterembe távozzék, azután pedig felolvassa a vádirat randelkező részét. Ennek értelmében Krivány János volt megyei gyámpénztári pénztáros a büntetőtörvénykönyv 462 §-ába ütköző s a 463. § szerint minősülő, egyrendbeli folytatólagosan elkövetett hivatali sikkasztás büntetvéért vád alá helyeztetik. Az elsikkasztott összeg 381,735 frt. 30 kr. Az ügyészségnek a törvényszék vádtautácsában 1890. szeptember 16-án előterjesztett ezen indítványát úgy Krivány, mint annak védője is elfogadta.

Az elnök most bekérte *Taszler* szakértőt, kire az egész tárgyalás folyamán szükség lesz s a kinek megeskettetése iránt az ügyészhez kérdést intéz.

Meszlényi Antal dr. kir. ügyész, a menyinyiben a szakértő vizsgálati vallomásaira még nem tett volna esküt, annak kivételét kéri. Ha pedig már tett esküt, figyelmeztetendő, hogy a letett eskü hatása alatt vall.

Taszler József 25 éves, róm. kath. budapesti lakos, nős, egy gyermeke van, belügyminiszteri számtiszt, a vádlottal rokonságban, perben és ellenségeskedésben nincs, kárt a büncselekmény elkövetése által nem szenvedett. Ez általános adatok bemondása után leteszi, az esküt s helyet foglal a bíróság melletti asztalkánál.

Igen, elismerem!

Erre Krivány János kihallgatása következett.

Elnök: Krivány, feleljen, megértette-e a vádat?

Krivány: Meg.

— Ilismeri a bűnösségét?

— Igen — felelt rövid gondolkodás után, halk hangon.

— Mondja el tehát a tényállást, hogyan kezdte meg ön sikkasztásait és mikor? Ha még minden bizonyítékát nem adta volna elő és ezt tenni akarná, újabb bizonyítás iránti eljárásra indítványt tehet. — Kezdje tehát azon, mikor lépett ön a vármegye szolgálataiba?

— Nem tudom, kérem . . . már nem tudok rá visszaemlékezni.

Krivány nem tud semmit.

Elnök: A vizsgálat során azt vallotta, hogy mint díjnok 1873-ban kezdte meg szolgálatát, majd ügyessége és szorgalma folytán irnok, később könyvvezető, 1882-ben pedig gyámpénztári ellenőr lett. Így van?

Krivány: Nem tudom . . .

— Mikor választották meg gyámpénztárosnak?

— Arra sem emlékszem.

— Vizsgálati vallomása szerint 1887-ben. Most rátérünk pontosan az egyes sikkasztási esetekre, első sorban az *Almay* Olivér kárára elkövetett 259,000 stb. értékű papírok elsikkasztásának ügyére. Mikép kerültek ezek az értékpapírok az ön kezelésé alá?

— Nem tudom . . . Nem tudom, kérem, nem tudok rá visszaemlékezni.

— Figyelmeztetem, hogy sokkal értelmebb ember, minthogy erre vissza ne emlékezhessék. Ezzel egyáltalán nem segít az ügyén, ha azt mondja, hogy nem tudja, nem emlékezik, sőt ha így fog viselkedni, akkor érveit és bizonyítékait sem fogja használhatni. A vizsgálat folyamán előadta ön, hogyan kerültek ezek a papírok kezelése alá.

— Igen, előadtam, de azóta sok idő mult el . . .

— Olyan sok mégsem mult el, hogy teljesen kimosodjék az emlékezetéből. Vizsgálati vallomásában azt mondta ön, hogy ezeket a papírokat 1894. márcziusban végzésileg tették át önhez az egyenkénti naplóban lévő kezelés végett s ön aztán azokat a nagyobbik Wertheim-szekrényben három csomagban helyezte el. Erre csak emlékszik?

— Nem . . . Azt sem tudom, hány csomagban voltak a papírok.

— A nagyobbik Wertheim-szekrénynek hány kulcsa volt?

— Kettő.

— Kettő? Vizsgálati vallomásában úgy vallott, hogy három. Kinél voltak ezek a kulcsok?

— Krivány sokáig hallgat, aztán kinos lassúsággal így felel:

— Egyik nálam volt, azt tudom. A másik kettőt nem tudom, de valószínűleg az árvaszéki elnöknel s az ellenőrnél voltak.

— Ha valamit betenni, vagy kivenni akartak a szekrényből, mikép tették ezt? Együttesen?

— Igen.

— Mikor ment ön szabadságra?

— Nem tudom . . . Nem tudom kérem.

— Hát megmondom én: 1898. július 2-án.

Átadta ön akkor a Wertheim-szekrényben kezelt értékeket?

— Átadtam mindent.

— A nagyobbik Wertheim-szekrényben lévő értékpapírokat számba vették ezen alkalommal egyenként?

— Nem tudom.

— A vizsgálat során azt adta ön elő, hogy a kisebb szekrényben lévő papírokat darabonként átnézték s így adta át *Barb* Efrém ellenőrnek és *Hanacs* Béla könyvvezetőnek. A nagyobbik szekrény tartalmát nem adták át egyenként, mert azok azt mondták, hogy ön csak ideiglenes szabadságra megy s mivel a szekrényhez különben is három kulcs van, elfogadják, hogy benne van a teljes érték. Így történt?

— Ha ők azt mondták, kérem szépen, úgy kellett történni.

Eltűnt értékpapírok.

Elnök: 1898. július 15-én *Pecskán* Sándor árvaszéki elnök meg akart győződni arról, hogy csakugyan benne vannak-e a szekrényben az

Almay-féle 259,000 frt. értékű fölhitelintézeti és talajjavítási papírok. Akkor a három csomag helyett diósgyőri papírokat találtak, csak felül volt egy-egy 100 frt. névértékű talajjavítási záloglevél. A többi hiányzott. Mondja meg hova lettek ezek?

A vádlott gondolkozik és hallgat.

— A vizsgálat során azt mondta, hogy ön vette ki és saját céljaira értékesítette. Igaz ez?

— Igaz . . .

— Mit tett az értékpapírokkal?

— Azt már nem tudom.

Elnök elébe tartja a vizsgálati vallomást, a mely szerint Krivány *Keresztes* Ákos és *Rózsa* Endre által eladatott azokból egy csomót 19—20,000 frt. értékben. Ezt Krivány beismeri.

— Mit tett ön a záloglevelek eladásából és elzálogosításából befolyt pénzzel?

— Nem tudom.

— Saját céljaira fordította?

— Azt sem tudom.

— E papírok után félevenként szelvények jártak le. Fizetett-e azokért?

— Nem emlékszem rá.

— A vizsgálat során bevallotta, hogy mikor fizetni kellett, fizetett a takarékpénztárnál. Erre sem emlékszik?

— Nem.

— Azt is vallotta ön, hogy e kötvényeket és egyéb értékpapírokat az elnök és az ellenőr jelenlétében vette ki a pénztárból, a kik ujságot olvastak és háttal álltak önnek. Mit szól ehhez?

— Nem tudom.

— Azon gyanúnak adtak kifejezést, hogy önnek a szekrényhez állkulcsai vannak.

— Arról sem tudok semmit.

— Miután ön semmire sem akar emlékezni, a megfelelő helveket felolvasom a vizsgálati vallomásokról.

Az elnök kérdéses vallomásokat felolvastatva ezekből kiderült, hogy Krivány az *Almay*-féle kötvényeket s a többi értékpapírt 1894-től 1898. elejéig sikkasztotta el.

A rovincsolások.

Elnök: A szóban forgó értékpapírok kerültek-e évente roncsolás alá?

Krivány: Többször.

— Számba vették akkor valamennyit?

— Nem, soha.

— De valaki mégis csak számba vette őket.

— Én nem emlékszem rá.

Ujból a vallomási jegyzőkönyvhöz kellett folyamodni. Ennek tanúsága szerint Krivány minden válogatás nélkül 20—30 értékpapírt zálogosított el egyszerre. *Rózsa* Endre vitte el a papírokat, de Krivány nem mondotta meg, hogy azok nem az övék. Egyszer a megyei hajduval küldött egy csomót *Wallfisch* Arminhoz, majd maga is elment és azt mondta, ő küldte a papírokat eladás végett. Pár napra a pénzt meg is kapta érettek. Hogy mily összegben károsította így meg a gyámpénztárt, nem tudja, de körülbelül 300,000 frtra becsüli. A papírokra vonatkozó letéti könyveket 50—60 esetben hamisította meg, a havi számadásokat már ellenőr korában is vagy háromszor.

Elnök: Az egyik szekrényhez ön *Hendl* Ödön által hamis kulcsokat készíttetett. — Igaz?

Krivány: Nem emlékszem már rá.

— Melyik szekrényhez rendelte a kulcsokat?

— Nagyon régen lehetett az, ma nem tudom.

— A sikkasztás palástolására ön a főkönyvből több lapot kitépett. Hát ez igaz-e?

— Igaz . . .

— Kiván-e az az *Almay*-féle papírok elsikkasztását illetőleg valami megjegyzést tenni?

— Nem.

— Önt többször kihallgatták ebben a kér-

désben. Vallomásai megfelelnek az igazságnak?

— Lehet, nem tudom.

Kérdések a szakértőhöz.

Az elnök most *Taszler* József szakértőhöz intézett néhány kérdést az *Almay*-féle értékpapírokra vonatkozólag. *Taszler* körülményesen elmondotta a már ismert dolgokat, hogy a rovincsoló miniszteri kiküldöttek miképp alapították meg ezek elsikkasztását, hogy jöttek rá az elpalástolásra a k nyvekből stb.

Nemess Zsiga dr. védő: Megállapították-e, mikor lettek a papírok elsikkasztva?

Taszler: Tételről-tételre meg volt állapítható.

Azt is meglehet állapítani, mikor kezdődött a sikkasztás?

— Igen. 1894-ben *Krivány* már sikkasztott 10.000 frt. értékű *Almay*-féle kötvényt.

Elnök öt percze felfüggeszti a tárgyalást. Erre az időre *Kriványt* a szomszédos kisterembe vezette a börtönőr.

Iratok felolvasása.

Körülbeül fél óra mulva nyitotta meg *Földes* János elnök újból a tárgyalást s felszólította az ügyészt, tegyen előterjesztést a felolvasandó iratokról.

Meszlényi Antal dr. kir. ügyész felolvastatni kéri az alispáni hivatal átiratát a sikkasztás felfedezéséről, azt a levelet, melyet *Krivány* szökése alkalmával nejéhez és sógorához, *Purmann* Józsefhez intézett, a *Krivány*nál és *Keresztes* Akosnál tartott házkutasási jegyzőkönyveket, a hamis kulcsokra vonatkozó szemlejegyzőkönyveket, a rendőrkapitányság átiratát, hol adattak el és tétettek zálogba az értékpapírok, az *Osztrák magyar bank*, a budapesti *Kereskedelmi bank* s a fővárosi államrendőrség átiratát ugyancsak a papírok értékesítéséről, a rovincsolási jegyzőkönyvet, végül a körözésre és az elfogatásra vonatkozó iratokat stb.

Közal egy órát vett igénybe, míg az elnök és *Nyisztor* Sándor jegyző a sok okmányt felváltva felolvasták. A hallgatóságra legnagyobb hatást tett *Krivány* Jánosnak nejéhez intézett híres levele, melyet most alkalmunk van az alábbiakban szó szerint közölni:

A levél czimzése ez:

Krivány Antónia urnő

6 nagyasságának.

Édes feleségem!

Gazember vagyok, bocsásatok meg nekem. Becstelen nyomoruságban hagylak hátra benneteket; nevelj gyermekeimből különb embereket, mint én voltam, az Isten is megáld téged. Áldjon Isten benneteket, azokat az aranyosokat, kik nekem annyi örömet tudtak volna szerezni s kiknek én csak szégyent s gyalázatot szereztem.

Isten áldjon!

Szerencsétlen férjed
János.

Édes Ilonka és a jó Matild, ugy szegény szüleim és szegény bácsim, nagyapáék, Józsi, ki mindig jó volt hozzám, bocsásanak meg. Ferit, Gézárt is bocsánatukért kérem. Legyenek segítségédre, arra kérem mindnyájukat.

Elnök: (felmutatja *Krivány*nak a levelet) Ön írta ezt?

— Igen.

— Nézze meg az *Osztrák-magyar bank*tól beszerzett zálogleveleket, mint bűnjeleket. Tekintse meg valamennyit, különösen a *Keresztes* Akos aláírását rajtuk. Mit szól azokra?

— Nem szólok semmit.

— Ezek mellett a záloglevelek mellett tette ön zálogba az értékpapírokat?

— Nem tudom.

Erre elnök déli 12-órakor felfüggeszti a tárgyalást s annak folytatását délután 3-órára tűzi ki.

A délutáni tárgyalás.

Az ülés megnyitása és a vádolt bevezetése után folytatták az *Almay*-ügyre vonatkozó iratok felolvasását. *Krivány*, kit időköz-

ben az elnök megkérdez, van-e valami megjegyzése a felolvasott iratra, állandóan ezt feleli:

— Nincs semmi.

A *Purmann*hoz intézett levelére elismeri, hogy azt ő írta. Azt a 15.000 frtot, melyet neje részére *Purmann*nak a levél kapcsán küldött, hogy hol vette fel, már nem tudja. A levélhez mellékelve van ugyan az *Osztrák-magyar bank* papírszalagja, melylyel a pénz át volt kötve, de *Krivány* arra sem akar visszaemlékezni.

— Tekintetes törvényszék — ugymond — amit a vizsgálóbíró előtt vallottam, azt ma is állapotomban már nem tudok visszaemlékezni, hogy történt, mint történt.

— Ezzel nem segít a maga ügyén — válaszolt az elnök — legfeljebb a tárgyalást nyújtja vele. Nekünk az az irányadó, a mi itt történik, a mi a fő tárgyalás folyamán felmerül.

Elnök több naplót felmutatott *Krivány*nak, majd felmutatja azt a diósgyőri papírt is, melyet *Krivány* az *Almay*-féle kötvények helyébe rakott. Ennyi rá a válasza:

— Meglehet, hogy ezek voltak, én bizony nem emlékszem rá.

Elnök: Wallfisch-től vett ön értékpapírokat?

— Nem emlékszem arra sem.

Még néhány irat felolvasásával az *Almay*-féle kötvények dolgát tisztázta a törvényszék. Ártértek végül a *Gunda* Zoltán miniszteri számtanácsos által felvett részletes hiányjegyzék felolvasására, erre sincs *Krivány*nak semmi megjegyzése.

Elnök este 6-órakor a tárgyalást berekesztette s annak folytatását holnap reggel 9-órára tűzte ki.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Három testőr, bohózat. (Páros bérlet.)
Szerda: Gascogne-i nemes, operette. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: Kis alamuszi, operette. (Páros bérlet.)
Péntek: Kis mama, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Kis mama, vígjáték. (Páros bérlet.)

Solti Paula vendégfellépése.

— Február 4. —

Erdekes két színházi est volt a szombati és a vasárnap. Egy kedves, fiatal asszony, kinek ezelőtt a színpadon babér virult, négy évi visszavonulás után, ismét visszakivánczolt a színpadra.

Nem volt ez a két fellépés színpadi próbálkozás; sokkal jobban forrott össze az ő egyéniségével, az ő ihlettségével a színpad, semhogy négy évi távollét ezt a szoros kapcsolatot megla-zithatta volna.

Az első esten „A télen“ című népszínműben lépett fel *Katinka* szerepében. Ez a szerep az ő egyéniségével, ugy látszik, összeforrott. Az öntudatos, az ő belső értékének tudatában levő asszonyka: ez volt *Solti* Paula a színpadon.

Nem látszott meg játékán, mozdulatain, járás-kelésén, hogy évek óta pihent. *Katinka* szerepét ügyesen választotta bemutatkozásul. A közönség már az első jelenetét megtapsolta, azonban ez csak a vendég iránti előzékenység és udvariasság jele volt, de már a további jelenetekben és különösen érzelemdu s éneke után, a közönség zafosan megtapsolta és minden felvonás után többször kihívta a lámpák elé. Ez a taps már az ügyes alakítás, a szép, tiszta, érzelemdu s és pajzán ének méltó jutalma volt.

A „Szegény *Jonathán*“ *Harriet* szerepében a közönség már kedves és szívesen látott ösmerőseként fogadta a vendéget. Ebben a gen-reben is megmutatta *Solti*, hogy igen használható tagja lenne bármely vidéki társulatnak. Sok helyütt érzéssel és kellő hangszínezéssel énekelte az operette kedves énekszámait, a miért a zsufolt ház zafosan megtapsolta és ötször-hatszor is a lámpák elé hívta.

Mindkét este társulatunk foglalkozva volt tagjai a tőlük megszokott sikerrel játszottak és ezáltal megkönnyítették a vendégnek helyzetét. Ez alkalommal csak *Turchányi* Olgát akarjuk kiemelni, ki a még folyton betegeskedő *Felhő* Rózi Mollit szerepébe az utolsó nap ugrott be

ép oly sikerrel, mint mikor a Görög rabszolga Irisét vállalta hirtelen magára. A művész nő büszke lehet azon kijelentésre, melyet *Burmester* tett, aki felvonás közben a színpadra ment. *Burmester* *Turchányi*hoz fordulva így szólt:

— Asszonyom, mi művészek egymás között nem szeretünk bókolni, és azért ne vegye ezt se bókna, ha azt mondom, hogy az Ön játékában az Önök népdalát megtestesülve látom: annyi hév, annyi tűz, annyi temperamentum van benne, hogy magával ragad.

Carolus.

* *Burmester* hangversenye. A „Fehér Kereszt“ nagytarmében tegnap délután városunk előkelő társadalmá ép oly nagy számban jelent meg, mint *Kubelik* hangversenyén. *Burmester* játékát szédületes technikai készség mellett benső, poétikus érzés jellemzi, teljesen meg van benne mindaz a kellék, a mi az előadó zeneművészt valósgos poétává teszi. A műsor első számával már egy csapásra meghódította a közönséget gyönyörű széles tónusával. *Mendelssohn* E-moll hangversenyében a költői előadás magaslátára emelkedett *Burmester*. A koncert cadenzáját tőkéletes művészetel csodálatra-méltó felfogással adta elő. *Schumann* „Trüme-rei“ és „Aus fremder Länd-ern“ című apróságában, teljesen elének varázsolta a nagy romantikusnak ábrándos világát, naivitását és mély költői lelkületét.

Bach G-moll fugájában a művész óriási technikája mellett bámulatba ejtette a haligtóságot a fuga szövevényes hálózatából gyönyörűségeen, plasztikusan kiemelt théma, mely daczára a szédületes gyorságnak, a melylyel a művet *Burmester* interpretálta, vörös fonákként húzódott végig a zeneműben. A Bach-fuga után a közönség oly frenetikus tapsviharban tört ki, hogy a művész kénytelen volt egy ráadásal szolgálni s ugyancsak *Bach*-nak egyik „Gavotte“-ját játszta el.

A *Bach*-féle Air-ben csodálatos legatóját, kötött játékát és meleg széles tónusát bámultuk; a *Paganini*—*Burmester*-féle átiratban a művésznek a boszorkánysággig menő technikáját csodáltuk. A közönség szünni nem akaró, lelkes éljenzésére és tapsaira a fáradhatlan művész ráadásul eljátszotta még *Sarasate* „Czigánydallamai“-t.

Burmester *Mayer-Mahr* berlini zongoraművész kísérte: a művész mint solista is bemutatkozott: *Beethoven*nek változatait adta elő gyönyörűen kidolgozott interpretációban, ugyszintén a ráadásul még eljátszott *Sinding* híres „Frühlingsrauschen“ című szerzeményét.

Végül megemlítendőnek tartjuk a hangverseny rendezésénél tapaszalt példás rendet, mely a hangverseny rendező *Révész* Nándor könyv és zeneműkereskedői cég dicséretére válik.

* *Fedora* A mai dráma-est *Angyal* Ilka sikerét jelentette, ki a darab című szerepét nagy drámai erővel és hasonló hatással játszotta. Mellette kitűnt még *Menszáros* Margit a grófnő szerepében kifogastalan játékával. A többi szereplők közül még *Palágyinak* volt egy-két sikerült jelenete.

* *Hangverseny a zenekonzervatóriumban.* Az aradi conservatorium növendékeinek első hangversenye, minden tekintetben kitűnően sikerült. A terem szorongásig megtelt az érdeklődő szülőkkel, és ismerősökkel. A kis növendékek már hetek óta készülődtek e nagy napra, hogy bemutassák művészetüket. A hegedűben különösen *Rámor* Frigyes, *Glück* Irén, és *Guttman* Oszkár tűntek ki. *Pompás* zongora játékkal *Klein* Jenő, *Kolliner* Rózi, *Kohn* Katicza, *Szirmai* Jenő, *Singer* Rózi, *Szenes* Margit, *Wlacsil* Hajnal, *Joanovics* Terka, *Csillag* Irén és *Berger* Valéria gyönyörködötték a közönséget. Mindegyike pompás haladást mutatott be. A gordonka művészetében *Dömötör* Laczi aratott zafos tapsokat.

SPORT.

+ Az „Aradi Athletikai Klub“ tagjait értesítem, hogy a torna órák (kedden, csütörtökön és szombaton) ismét megkezdődtek, hol a tagok magukat vivásban is gyakorolhatják. A tagoknak szíves megjelenését kéri: *Matusih* Márton kapitány.

Viktória királynő temetése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

London, február 2.

A városba érkező vonatok mindegyike napok óta temérdek embert hozott Londonba. A szállók mind zsufolva vannak. Sok ember az utcákon töltötte az éjszakát. A néptömeg száma milliókra rug. Különösen Westend és a Hyde-park felé özönlöttek az emberek, a kik mind gyászt viselnek. Már éjjel óta külön rendőri kirendeltség gondoskodott a rend és a forgalom főtartásáról. A csapatok, a melyek egész éjjel érkeztek a vidékről, elfoglalták helyüket. Azon az uton, a melyen a gyászmenet elhaladt s a melynek hossza 2 és mértföld, a házak fekete és biborszínű posztóval voltak diszítve. Az utcákon gyászjelvényeket árultak a királynő fekete fátyollal takart arczképével.

Az a különvonat, a mely a királyt és a királyi családot, továbbá Viktória királynő földi hamvait vitte, ma reggel 9 órakor indult el ágyuk dörgése mellett Gosportból és délelőtt 11 órakor érkezett a Viktória pályaudvarba. Edward király, Alexandra királyné, Vilmos császár és a többi fejedelmi személyek rögtön a fogadóterembe mentek, a hol szívélyesen üdvözölték a portugál királyt, a belga királyt, a görög királyt, Ferencz Ferdinánd főherceget, az orosz trónörökös nagyherceget, a dán trónörököszt. a svéd-norvég trónörököszt, az aostai nagyherceget és a többi fejedelmi vendégeket.

Azalatt 12 testőr a koporsót a pályaudvar előtt álló ágyutalpra tette, az országnagyok pedig a koporsóra tették a koronát, a jogart, a birodalmi almát és a térdszalag-rendjelvényeit. Pontban fél 12 órakor a gyászmenet megindult a Paddington-pályaudvar felé.

Alig hogy a koporsót az ágyutalpra állították, Norfolk herczeg jelt adott Roberts lordnak, mire ez a menet élén lévő csapatoknak parancsot adott az indulásra. A koporsó nehéz fehér selyemtakaróval volt borítva, a melynek sarkaiba a királyi czimer volt himezve arannyal és ezüsttel. A halottaskocsi oldalán tisztek mentek, utánuk pedig egy testőraltiszjt jött, a ki a királyi zászlót vitte. Azután jöttek kis távolságban a gyászolók, élükön Edward királylyal, a ki mellett jobbról Vilmos császár, balról a *connaughti* herczeg lovagolt. A császár, a ki fehér lovon ült, skárlatszínű angol tábornagy egyenruhát viselt. A többi fejedelmi személyek hármass csoportokban szintén lóháton követték a koporsót és pedig a következő sorrendben: a portugál király a görög királylyal, Ferencz Ferdinánd főherczeg lovassági tábornoki egyenruhában az orosz és a svéd-norvég trónörökössele, a német trónörökös a román és a görög trónörökössele, a badeni nagyherczeg Arnulf bajor herczeggel és Albrecht württembergi herczeggel. A porosz 1. testőrdragonos-ezrednek, a melynek tulajdonosa volt az elhunyt királynő, továbbá a wahlsatti Blücher herczeg nevét viselő porosz huszárezrednek tiszti küldöttségei közvetlenül a királyi kocsik előtt jöttek. Az első kocsiban ült a királyné három leányával, a másodikban a belga király az elhunyt királynő három leányával. Azonkívül még sok kocsi követte a koporsót. A menetet az elhunyt királynő német ezredeinek altisztségei és legénysége és királyi testőrök zárták be. Azokon az utcákon, a melyeken a menet elhaladt, az összes lámpák babérkoszorúkkal és virágokkal voltak diszítve. A közönség áhítatos esöndben nézte a menetet. 1 óra 15 perczkor a Paddington-pályaudvarra ért a menet. Innen Windsorba vitték át a koporsót, a hová délután 2 óra 30 perczkor érkezett meg.

Windsor, február 2.

A Szt.-György kápolnában, mely egy kis dómhoz hasonlít, a királyi ház tagjai és az angol arisztokrácia gyűlt egybe. Megjelentek továbbá az összes miniszterek, sok peer és képviselő, valamint az összes társadalmi körökből a legkiválóbb személyiségek. A papság a templom ajtajánál fogadta a koporsót és a középhajón át az oltárhoz kísérte, melylyel szemben ravatal volt felállítva, a melyre a koporsót le-tették.

Az isteni tisztelet az angol egyház szer-tartásai szerint tartatott meg, közben Tschai-kowski, Gounod és Spohr himnuszait adták elő. A winchesteri püspök és a windsori es-peres tartották az istentiszteletet és a canterburi érsek osztott áldást. Mély csend uralkodott, melyet csak a halk zokogás szakított félbe. Ez-után hirnökök hangosan kikiáltották az elhunyt királynő czimeit. Beethoven gyászindulójának orgonán való eljátszásával végződött az isten-tisztelet, mire a királyi és fejedelmi személyek a Windsor-kastélyba mentek. Viktória királynő holtteste hétfőig a Szent György-kápolna mel-lett levő emlékkápolnában marad és azután Frogmoreba viszik, a hol eltemetik.

Dióssy főhadnagy büne.

(A pinczében talált pénzeszekrény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 4.

Amit előbb csak kétkedve hittek, immár bizonyossá vált, hogy a székesfehérvári ezred kasszáját Dióssy Viktor főhadnagy vitte el. A kasszát Csehében lakó szüleinek házában fel-törte s elásta a pinczében, ahol most rá is akad-tak. A vizsgálatot vezető Jilek Károly százados hadbíró nagy buzgalommal fogott hozzá a ti-tokzatos eset kiderítéséhez s lankadatlan fá-radságának meg is lett a kellő eredménye. — Különös, hogy ebben a munkájában a főhad-nagy rokonsága állt segítségére. — Ugyanis Dióssy főhadnagy sógora: Turchányi nagysurá-nyi főszolgabíró maga járt Rudnay Béla szé-kesfővárosi rendőrkapitánynál, hogy nyujts-on segítséget arra, hogy a valódi tettest kinyo-mozzák, mert feltétlen meg vannak győződve a főhadnagy ártatlanságáról. A detektívek, a kik ebben az ügyben nyomozás végett ki is lettek küldve, nem hogy mentő, de súlyos ter-helő adatokat tudtak csak gyűjteni Dióssy el-len. Mikor mindezek daczára is Dióssy konokul tagadott, Jilek hadbíró az utolsó és legsúlyo-sabb terhelő bizonyítékot tartotta elébe. Felmu-tatta neki azt a távirat-szöveget, amelyet Dióssy sajátkezüleg írt, amely azt tartalmazta, hogy egy barátja kész 10,000 koronát neki kölcsö-nözni. Dióssy ennek láttára halott halovány lett, remegni kezdett s támogatni kellett, hogy az izgalmaktól össze ne essék.

— Vallani fogok százados ur — mondá — csak egy kis időt engedjen, hogy összeszedjem gondolataimat.

Mikor Dióssy kipihente magát, láthatólag megkönnyebülve bevallotta, hogy egyedül maga követte el a kasszalopást. Jilek Károly legelső kérdése az volt, hogy hol van a kassza? Dióssy erre elmondta, hogy a kasszát éjnek idején fel-törte és a pinczében elásta. Aztán kért egy pa-pirlapot, melyre a pincze tervrajzát lerajzolta s azon pontosan megjelölte, hogy a kassza a pin-czében milyen helyen van elásva. Elmondta azt is, hogy éjjel, mikor már mindenki nyuga-lomre tért, a pincze fölötti szobából — honnan lejárát vezet a pinczébe — egy égő gyertyával a kezében a pinczébe ment s az előre elkészí-tett feszítő szerszámokkal hozzálátott a kassza felbontásához. Miután meggyőződött, hogy a kassza zárját hiába fessegeti, nyem nyilik ki, akkor éles vésővel a kassza oldalán levő mint-egy félnégyszög méternyi ráma betöréséhez fogott. A ráma három oldalát, vagyis a jobb,

bal és alsó részét a vésővel teljesen átütötte s egy feszítő vassal az egész oldalrészét fölfelé hajlította. Az így nyert nagy nyíláson aztán a pénzt, körülbelül 10.000 koronát magához vette, a takarékpénztári könyveket s egyéb irományokat pedig elégette. Mikor ezzel a munkájával is ké-szen volt, hozzálátott a kassza elásásához. A pinczében levő nagy hordókat a helyükről el-gurította, majd a hordók nehéz talpfáit helyük-ről elemelte s az így nyert tisztáson mély göd-röt ásott, melybe a kasszát behengergette, úgy hogy a kassza épen fél méter mélyen feküdt a földben. Mindezt az emberfeletti erőt igénylő munkát egyedül végezte. Munkája közben erő-sen megsérült a jobb karján és oldalán, úgy, hogy még ma is telve van vörös és kék fol-tokkal. A vallomás és a tervrajz alapján pon-tosan a jelzett helyen s az említett alakban a kifosztott kasszát meg is találták, s bünyelként felhozták Bupapestre. Elmondta továbbá, Dióssy főhadnagy, hogy zilált anyagi viszonyai kész-tették a bűn elkövetésére. Deczember elején fogamzott meg agyában bűnös terve, s egy teljes hónapon keresztül szötte a terveket, hogy a kasszalopást keresztülvigye. Mikor egyszer egyedül volt az irodában, pontos mére-tet vett a kasszáról s a városban napokig járt, míg egy alkalmas ládára szert tett. A ládát az-tán a lakásába vitte, mely ugyanazon épület második emeletén volt, a honnan a kasszát el-lopta. Éjnek idején aztán egy kulcs segítségével bejutott az irodába s a magával hozott ládát ráborította a kasszára, melyet előbb a vaspán-toktól megszabadított s így a kasszát ládástól együtt a közvetlen mellette levő íróasztalra for-dította s a ládát leszegelte. Innen egy faülé-ses székre eresztette (a széken látható a kassza sarka által nyomott hely), majd a kasszát a szék-kelel együtt az iroda ajtaja előtti folyosóra huzta, itt aztán a székről a kövezetre eresztette. Mi-kor már ezzel készen volt, csak akkor szolította elő hajnali négy órakor a két közlegényt, a kik a bérkocsis segítségével a ládát kocsira emel-ték. A láda továbbítása már ismeretes. Dióssy főhadnagy, a kinek akkor három heti szabad-sága volt — hamar nyakára hágott a rabolt pénznek. Nagyobb részével adósságait törlesz-tette, a másik részét pedig Budapesten eldor-béozta, úgy, hogy letartóztatásakor az egész pénzből mindössze csak hatvan forintot találtak nála. Czínikus magaviseletével mindenkit meg-tévesztett. Hozzátartozói szentül meg voltak győződve ártatlanságáról.

— Ha bűnös volnék, mondta Turchányi dr. sógorának, a ki a jelentkezésénél Székesfejér-várra kísérte, — akkor itt a revolverem, főbe löhetném magamat. Én egy rettenetes tévedés-nek vagyok az áldozata!

Most már beh bizonyult, hogy mindez ravasz tettetés volt.

Holnap, a hadtestparancsnokság megke-resésére az a két közlegény, a kik a kasszát kocsira segítették, kihallgatás végett Bupapestre utaznak.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 9. Az aradi iparosok táncszestélye (Fehér Ke-reszt.) — Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Köz-ponti szálló.) — A gyoroki olvasó-egylet táncszestélye. — Az egyesült új-arad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egye-sület álarczosbálja (Martini-vendéglő.) — A lippai juristák és bírósági hivatalnokok hangversenynyel egybekötött táncszestélye (József főherczeg szálló.)

Február 16. A waggongyári magyar dalkör hangver-senynyel egybekötött táncszestélye (Központi szálló.) — A Máv. aradi fiókmuhely munkásainak táncszestélye (Város-lyiget.) — A lutheránusok táncszestélye (Fehér Kereszt.)

A tanítóbal.

Az aradi farsang legnépesebb mulatsága. Az aradi farsang legsikerültebb mulatsága, az aradi farsang legkedélyesebb mulatsága, az aradi farsang... és így tovább minden jelzöt fel lehetne sorolni a tanítókra, amelyek mulatságra csak ráillik. Hát hogy röviden szóljunk: volt ott jókedv, táncz két bálra való. Hire is van az aradi tanítóbalnak s így nem csoda, ha évről-évre népesebb. Az idén már alig lehetett mozogni a poigári iskola nagytermében, annyi volt a tánczos és a tánczos.

Hangverseny nyitotta meg az estélyt. Első száma volt a hangversenynek *Cziffra* Irma és *Gaál* Irén zongorajátéka, egyuttal a legkiemelkedőbb szám. *Dóka* Miklós és *Schattlesz* József fuvola-kettőst adtak elő *Szilágyi* Gyula zongorakísérete mellett, végül még egy ének és egy zongora szám zárta be a műsort. Ezután kezdetét vette a táncz, amely még reggel 7 óra-kor is javában tartott.

Jelen voltak névsorát tudósítónk a következőkben állította össze.

Asszonyok: Almási T. Pálné, Arányi Ferenczné, Billich Miklós, Boros Vidáné, Bérczy Alajosné, Brunhuber Józsefné, Báró Bedeusz Károlyné, id. Czeiler Istvánné, Csillag N. né, özv. Cziffra Gézáné, ifj. Cziffra Jánosné, Czimmermann J. né, Csik Jánosné, Cs. Endes Dánielné, Chirke Vilmosné, Darvas Imréné, Edvi-Ilés Lászlóné, Feszler Károlyné, Fülöp Endréné, Özv. Frieglerné, Ferch Ödönné, Gerics Ödönné, Gaál, Lajosné, Gortner Károlyné, özv. Junga Józsefné, Kovács Lajosné, Korbuly Józsefné, Kollmann N. né, Kosztká Emilné, Kiss Lajosné, Krausz Gyuláné, Köpf Kálmáné, Kiss Györgyné, Keresztes Arzenné, Korom Józsefné, Kőmives Józsefné, Kresz Károlyné, Keller Gyuláné, Kilenyi Jánosné, Dr. Ludig Istvánné, Mihályi Agostonné, Maisztrovich Jánosné, Maresch Gyuláné, Maczkó Jánosné, özv. Mikitta Józsefné, Medveezky Lajosné, Millig Józsefné, Molitörisz Gyuláné, Magyar Ferenczné, Madarász Antalné, Nachtnébel Odön, Nuber Károlyné, Nagy Jánosné, Niedermayer Jánosné, Papp Györgyné, Pareán Jánosné, Réthy Ödönné, Repmann Gyuláné, Ramor Lajosné, Scheer Jánosné, Sisák Gyuláné, Somogyi Agostonné, Szilágyi Györgyné, Szilágyi Gyuláné, Simonffy Aladárné, Sárhy Henrikné, Szöllösi Jenőné, Schauer Józsefné, Schleifer Antalné, Söfalvi Györgyné, Szőke Antalné, Tabakovits Emilné, Tenner Lászlóné, Török Lajosné, Tagányi Gusztávné, özv. Tipula Jánosné, özv. Torontáli Arisztidné, Wagner Károlyné, Vannay János dr. né, Vannay Gyuláné, Warsits Mátyásné, Weisz Henrikné, Záray Ödönné, Zimmermann Józsefné.

Leányok: Arányi Szeréna, Almásy Ilona, Boros Dóra és Janka, Benedek Etel, Brunhuber Lenke, Bauer Katicza (Szt.-Leányfalva), Barthel Mariska és Tilda, Bubla Margit és Ilona (Kevermes), Brunner Margit, Csepreghy Irén, Cziffra Irma, Czirkál Irén, Czeiler Giza, Denhof Annuska, Ferch Auna, Ehrling Irén, Edvi-Ilés Lenke és Margit, Friegler Margitka, Göttling Katicza, Geller Vilma, Gáspár Irén, Gaál Irén, Gyurkovics Marianna, Gaál Mariska, Junga Margit, Krausz Margit, Korbuly Gizella, Kinczig Piroska, Kiss Stefanie, Köpf Margit, Kőmives Juliska, Kopp Erzs, Kovács Hajnalka, Keller Janka, Kilenyi Erzs, Leitner növ., Madarász Anna, Mikitta Emma, Molitörisz növ., Mádai Hermin, Magyar növ., Meisztrovich növ., Nuber Terka, Nagy Katicza (Pankota), Pfenning Mariska, Simon Karolin, Scheer Ilka, Szabó Katicza, Somogyi Margit, Schenk Mártha (Fehértemplom), Scherfeneder Ella, Szabó Matild (Fehéregyháza), Török Vilma, Tabakovits növ., Tanfi Mária, Tóth Giza, Trittner Mariska, (Fehértemplom), Unger Ella, Verik növ. (Donbirtatos), Waszits Erzs, Verő Regin, Záray Margit, Weitner Vilma.

Az ételeket és italokat Braun és Schuch kitűnő konyhája szolgálta ki.

(=) **A lutheránus bál.** A folyó hó 16-ikán rendezendő lutheránus bál előkészületei már teljesen befejeztettek. A hangversenyre sikerült az aradi philharmonia-egylet öt kitűnő tagját, *Odry* Lehel operaénekest, *Vas* Sándor a zseniális fiatal zenészt és a kit első helyen kellett

volna említenünk *Radány* Dezső törvénytudó bíró nejét, a kiváló zenei képzettségű urnót megszerezni. A báli meghívók e hó 2-án küldettek szét. A kik ilyet nem kaptak és azokra igényt tartanak, forduljanak *Frint* Lajos lelkészhez, vagy *Koiss* Géza iparfelügyelőhöz, (lakik főut 15 sz.)

(=) **Táncmulyságok a kettős ünnep alatt.** Szombat és vasárnap ugyancsak kivették részüket a farsangból az aradiak. Annyi bál volt a két nap alatt, hogy egy báli tudósítónak egész éjjelre való munkát adhatna megírása. Legnépesebb a *máv. altiszti kör* táncmulysága volt a Központi szálló nagytermében. A „Vadember”-ben a *Szekely-asztaltársaság*, a Braun-féle sör-csarnokban a *hivatalozók*, a Kass-vendéglőben pedig a *szabó-munkások* rendeztek táncvigalmat. Természetes, hogy valamenni a legjobban sikerült.

Eltűnt orfeuménekesnő.

(Gavallér a gyilkosság vádja alatt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 4.

A főváros festett világában titokzatos bűnügyről suttognak a brettli tünderei. Egy ragyogó szépségű orfeuménekesnőről és egy fiatal elegáns gavallérról, kik hetek óta állandóan együtt jelentek meg a főváros éjjeli mulatóhelyén, mignem egy szép napon eltűnt a hölgy és maradt egyedül a gavallér. Azt mondják, hogy az orfeuménekesnőt *meggyilkolták*.

Bukarestből néhány héttel ezelőtt egy énekesnő jött Budapestre. A román fővárosból temérdek ékszer hozott magával, sőt hír szerint nagy összegű pénzt is, melyet egy belvárosi takarékpénztárban helyezett el.

A hölgy egy elegáns ur társaságában mindennapos volt Fregoli, a Somossy-mulató csodálatos művészenek előadásain, ahol mogyorónagyságu brillians fülbevalói nem egyszer keltettek feltűnést. A szép hölgyről és kísérlőjéről keveset tudtak mesélni az orfeum csacska hölgyei, mert ugyszólván nem érintkeztek senkivel. A férfiről mindössze annyit tudtak, hogy román földbirtokos.

Mintegy tíz nappal ezelőtt történt, hogy a fiatal ember egyedül jelent meg az orfeum kávéházában. Azóta az énekesnőt nem látta senki.

Triesztből érkezett ma hír a gavallérról. Az ottani rendőrségnek feltűnt ugyanis egy nagyon bőven költekező ur, akiről annyit tudtak, hogy Budapestről érkezett Triesztbe. A magyar főváros rendőrségétől nyert távirati információk szerint a sok pénzü ur azonos a szép orfeuménekesnő kísérlőjével. A neve *Pedotzky* János. Mikor elfogták 500.000 korona készpénzt és nagymennyiségű ékszer találtak nála.

A budapesti és trieszti rendőrségek azt hiszik, hogy a gavallér *meggyilkolta és kirabolta* a szép énekesnőt.

Az osztrák trónbeszéd.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 4.

A bécsi Burgban ma délután fél egy óra-kor mozgalmas volt az élet. Az osztrák Reichsrath mindkét házának tagjai hosszú kocsisorban hajtottak a császári lakba, hogy meghallgassák a trónbeszédet, melylyel az uralkodó a birodalmi gyűlést ünnepélyesen megnyitja.

A nagyjelentőségű politikai eseményről bécsi tudósítónk a következőt sürgönyzi:

A király a bécsi Burgban délután fél egy órakor fogadta a Reichsrath mindkét házának tagjait. Az uralkodó a megjelenteket szívélyesen üdvözölte és felolvasta a trónbeszédet, mely

az összes eddig elmondott trónbeszédék között a leghosszabbnak bizonyult.

A trónbeszéd első részében felhívja a képviselőket arra, hogy igyekezzenek a nemzeti-ségek között a békét helyreállítani és különös sulyt helyezzenek arra, hogy a parlament ismét munkaképes legyen.

A trónbeszéd másik része törvényjavaslatokkal és rendeletekkel foglalkozik.

A külpolitikáról megemlékezve, a trónbeszéd az elhalt Viktória királynőről többi közt így szól:

— Viktória királynő minden uralkodói erények ragyogó mintaképe volt.

A trónbeszéd az alkotmányosságának való-ságos himnusza. A király hosszú uralkodása folyamán sohasem hangoztatta ily nyomatékosan az alkotmányosság szükségét, mint ez alkalommal.

Feltűnést keltett, hogy a német és cseh radikálisok valamint a szociáldemokraták nem jelentek meg a Burgban.

Késő éjjel telefon utján kapjuk azt az értesítést, hogy mind a németek, mind a csehek kedvezőtlenül fogadták a trónbeszédet. A németek azért, mert a német nyelv mint állami nyelv a trónbeszédben nem lett kimondva; a csehek pedig, hogy a cseh nyelv nem jut oly értelemben érvényre, mint ahogy az ő követelték.

A hangulat tehát mindkét részen elkeseredett és majdnem bizonyosra vehető, hogy a Reichsrath holnapi ülése ép oly tumultuozus lesz, mint minden előbbi ülés.

HIREK.

Ingyen kenyér!

Még mindig adakozásokat kell kimutatnunk. A két nap alatt beérkezett adományok összege 27 koronát tesz ki. A kenyér pedig fogy, az eddig közölt adatok szerint folyton növekedő mértékben. Az eddig összegyűlt adományok összege azonban lehetővé teszi, hogy a tavasz elejéig, míg a munka elkezdődik, a kenyér kiosztást fentarthatassuk.

Ma a következő adományokat vettük:

	Korona
Mayer Adél gyűjtése	16.—
Beck József gyűjtése	10.—
Ifj. Török Zoltán gyűjtése	1.—

Összesen 27.—

Eddigi gyűjtésünk 5028.18

Összes gyűjtésünk 5055.18

Mayer Adél gyűjtőívén adakoztak: Moskovitz Izidor, Neuman Sámuel, N. N., Laendler, Serbán Jenőke és Károlyka, Brassay Jánosné, Blau Rózsika 2—2 korona, Pollák Berta, Mayer Adél 50—50 fillér. *Összesen 16 korona.*

Beck József gyűjtőívén: Beck József, Bickel József, Deutsch Izidor 2—2 korona, Beck Józsefné 1 korona 50 fillér, Urbán Endre, Faragó 1—1 korona, N. N. 50 fillér. *Összesen 10 korona.*

Ifj. Török Zoltán gyűjtése: Török Dezső 1 korona.

— **Ortutay Gyula** meghalt. A képviselőháznak és Aradmegye közéletének gyásza van. *Ortutay* Gyula, a jászahelyi kerület országgyűlési képviselője meghalt. Megdöbbentő a hír, bár nem meglepő azokra, akik tudták, hogy az elhunyt képviselőt napok óta súlyos betegség gyötri. A nyakán támadt mérges ke-lés volt a halál okozója, melyet néhány nappal ezelőtt *Issekutz* László dr., *Kabdebó* János dr., és *Vass* Sándor dr. orvosok vágta ki. Ekkor azonnal már konstatálták, hogy a seb üszkő-

sődésbe ment át, s hogy Ortutay Gyula életét már csak a véletlen mentheti meg. A mérgezés okát keresve analysis útján megállapították az orvosok, hogy az elhunyt képviselő nagyobb fokú cukorbetegségben szenvedett s ez komplikálhatta a halált okozó üszkösödést. Ortutay Gyula sokáig szolgálta Aradmegyét a közigazgatási pályán. Előbb megyei aljegyző, később szolgabíró, majd főszolgabíró volt előbb Nagyhalomgyon, majd Aradon a központi járásban. Csöndes, zajtalan volt a működése, de eredményes. Soha se igyekezett magára vonni a lármás figyelmet, de a kik látták a működését, tudták, hogy minta-hivatalnok. A legutóbbi képviselő választások alkalmával a jászahelyi választókerület országgyűlési képviselőjének választotta meg. Temetése ma délután fél 3 órakor ment végbe az elhunytnak Battyányi-utcai lakásából. A gyászszertartáson, melyet Csák Czirjék dr. minorita rendfőnök végzett fényes papi segédlettel, ott volt a megye és a város egész intelligenciája: Urbán Iván főispán, Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Vásárhelyi László, Salacz Gyula polgármester, Dálnoki Nagy Lajos alispán, Friebeisz Miklós, Bánhidly Antal báró, Fabián Lajos dr., ítéltáblai bíró, Neuman Dániel, Beles János, Szathmáry Gyula, Schill József főjegyző stb. Az elhunyt családja a következő gyászjelentést adta ki.

Ozv. ortutói Ortutay Gyuláné szül. Schercz Klára Irén, és gyermekei: Ida és Klárka; özv. ortutói Ortutay Károlyné szül. Starcevic Anna; Tiszti Lajosné szül. ortutói Ortutay Kornélia. férje Tiszti Lajos, gyermekeik: dr. Czédly Károly és családja; Tiszti Kriszta, Palma és Lajos; dr. dálnoki Kováts Aronné szül. ortutói Ortutay Mária, férje dr. dálnoki Kováts Aron; gyermekeik: Irma, Endre, Jenő, Gyula, Laczi; Gergelyi István és gyermekei: Gergelyi Ilona férj. irsai Szabó Lajosné, Gergelyi László, Jolán, Ida férj. Beke Józsefné, Pistike és Andorka; Röthler György és családja, Miske Antalné szül. Röthler Teréz és férje, Schmidt Andorné szül. Röthler Karolln, véghetetlen fájdalommal tudatják a maguk, illetőleg a férj, apa, fiu, testvér, sógor, nagybátya s az összes rokonság nevében doroghi és ortutói Ortutay Gyula, országgyűlési képviselő és Aradvármegye törvényhatósági bizottsági tagjának, f. é. február hó 2-án, esti 9 és fél órakor, életé 51-ik és boldog házasságának 13-ik évében, a Mindenható kifürkészhetlen akaratához képest, a halotti szentések ájtatos fölvétele után övéinek kimondhatlan fájdalomra gyászos kimúltát. A megboldogult drága földi maradványai f. é. febr. 4-én, délután fél 3 órakor fognak Battyányi utca 11. sz. házából az aradi róm. kath. sirkertben levő családi sírban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise f. é. február hó 5-én, d. e. 10 órakor fog a főt. Minoriták templomában az egek Urának bemutatni.

A jászahelyi kerület képviselőjével megyei közéletünk egyik legkedveltebb alakját kísértük a temetőbe.

— A főispán és az Aradi torna egyesület Az „Aradi torna-egyesület” választmánya folyó hó 3-ikán vasárnap d. e. fél 12 órakor tisztelget a vármegyeházán Urbán Iván Arad vármegye és Arad szab. kir. város főispánjánál, hogy a megüresedett elnöki állást mint a sport régi érdemes és lelkes hívének felajánlja. A küldöttségben Steinitzer Pál dr. alelnök vezetése alatt részt vettek: Dálnoki Nagy Lajos dr., Sorbán János, Tüdös Béla, Szél Ernő, Bródy József, Steiner József, Reiniger Samu, Szilárd Győző, Hehs Vilmos, Kőmives József, Lamzer János, Szántó Mihály, Székely Károly és Nagy Sándor. Steinitzer Pál dr. alelnök következő beszédet intézte a főispánhoz:

Méltóságos Főispán Ur! Az „Aradi torna-egyesület” a melynek képviselőjében megjelentünk 22 éves fenállása után elérte a fejlődés ama fokát, mely egyesületünknek, a vi-

déki sportegyletek között a legelőkelőbb helyet biztosítja. Egyesületünk eme fejlődése szorosán össze van forrva egyesületünk 20 éven át volt elnöke dr. Robitzek Agoston nevével, ki azonban hajlott kora és megrongált egészségére való tekintetből az elnökségről leköszönt miáltal reánk az egyesület választmányára ama kötelezettség hárult, hogy az egyesületünk vezetéséről gondoskodjunk. Alig három hónapja, hogy Méltóságos Aradmegye és Aradváros hivatalos és nem hivatalos részének általános lelkesedésének közepette elfoglalta a főispáni széket és különösen Aradváros társadalma Méltóságod hivatalba lépésével megtalálta annak biztosítékát, hogy Arad város kulturális és hazafias egyleteit törekvéseikben előmozdítani fogja. Erre feljogosítanak bennünket Méltóságodnak a székfoglaláskor elhangzott szavai és ez adja meg jogcímét annak, hogy mi mint Aradváros egyik legrégebb erkölcsi és anyagi tekintetben legjobban szituált sportegylete Méltóságodban keressük új elnökünket. Szerénytelenségnek tartanók, ha Méltóságod előtt a testedző sportok kiváló fontosságát külön kiemelni kellene, mert hiszen ösmerjük ebbeli működését évek óta, tudjuk azt nagyon jól, hogy Méltóságod éppen Aradon, mily kiváló érdemeket szerzett a sport egyik ágának meghonosítása és állandósításában és azért kiemelhetjük, hogy akkor midőn arra kérjük hogy egyesületünk elnökségét elfogadni sziveskedjék, nem a főispánt, nem az államhatalom képviselőjét, hanem a sportot űző férfit óhajtjuk egyesületünk élére állítani és megvagyunk győződve, hogy ezzel közvetlenül egyesületünk eddigelé nem is sejtethető virágzásnak fog indulni, közvetve pedig az aradi társegyletek is sokat nyerendnek szeretett városunk és édes hazánk javára. Méltóságos Uram! Az Aradi tornaegyesület választmánya mult hó 30-ikán tartott gyűlésében egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy Méltóságodat felkérjük arra, hogy egyesületünk elnöki tisztét elfogadni sziveskedjék és nekem mint az egyesület ez idő szerinti vezetőjének jutott a szerencse, hogy a választmány és egyesületünk valamennyi tagjának óhaját tolmácsoljam és midőn ennek eleget téve itt megjelenünk, kérjük Méltóságodat, de hisszük és reméljük is, hogy kérésünket elfogadni és ez által alkalmat fog szolgáltatni, hogy a folyó hó 24-ikén megtartandó közgyűlésen egyhangulag kiálthassuk: „Éljen Urbán Iván az „Aradi Tornaegyesület” elnöke.”

Urbán Iván lelkes szavakban fejezte ki köszönetét az egyesületnek a személye iránt tanúsított bizalmáért és első sorban sajnálatát fejezte ki, hogy az ő régi jó barátja, a kinek elnöksége alatt az aradi tornaegylet oly virágzó fokra jutott, azt tovább nem vezetheti. Ő maga részéről a közönség elől kitérni nem akar s méltányolva a tornaegyesület közhasznú, hazafias irányu és nemes célú misszióját, az elnökséget örömmel elfogadja s tőle kitehetőleg mindent elfog követni arra nézve, hogy a szép multtal bíró egyesület törekvéseit a jövőben is elősegítse. A választmány lelkes éljenzéssel fogadta leendő elnöke rokonszenves megnyilatkozását s örömmel és reménnyel eltelve a jövő iránt távozott a vármegye házából.

— Fényes esküvő volt szombaton, e hó 3-án délelőtt Aradon. Lukácsy Lajos tekintélyes aradi ügyvéd leányát Pálmát vezette oltárhoz Králitz Lajos dr. fiatal aradi ügyvéd. Az egyházi szertartást délelőtt tíz órakor a polgári kötés előzte meg, melynél tanukul Prepelicay Ödön temesmegyei főszolgabíró és Prokop Gyula keveremesi uradalmi tisztartó. Délben tizenkét órakor a menyasszony szülői házából indult hosszú kocsisorokban a násznép a minoriták templomába, hol Csák Czirjék rendfőnök részesítette a fiatal párt egyház áldásban. Koszorúparók voltak Kintzig Margit és ifj. Lukácsy Miklós, Thomka Erzsébet és Köpf János dr. Esküvő után a menyasszony szülői házában díszes terítékű ebéd volt.

— Ortutay utóda. Alig temették el az elhunyt jászahelyi képviselőt Ortutay Gyulát,

már is megkezdődtek a kerületben a kombinációk és a korteskedések a képviselőjelöltek érdekében. Három nevet emlegetnek a kerületben jelöltnek: Baross Ferencz dr. borosbesi főszolgabíró, Almay Olivér almás-alcillli földbirtokost és Tagányi Sándor dr. pankotai nagybirtokost. Almay megválasztása érdekében ma bizalmas jellegű értekezlet volt Nagy-Butyinban, melyen elhatározták, hogy Almayt küldöttségileg kéri fel a jelöltség elfogadására. Az Aradon elterjedt híresztelések szerint a legkomolyabb jelölt Baross Ferencz dr.

— Erdélyi gazdák Darányinál. Az erdélyi gazdaközönség nagyrésze ma az erdélyi gazdasági egyesület vezetésével ma memorandumot nyújtott át Darányi miniszternek, az erdélyi marhatenyésztés fejlesztése érdekében. A miniszter a küldöttséget a képviselőház ülése előtt fogadta a miniszteri szobában. A küldöttséghez az erdélyrészi választókerületek Budapesten tartózkodó képviselői is csatlakoztak. Jósika Gábor báró hosszabb beszédben figyelmébe ajánlta a memorandumot a miniszternek, a ki előzékenységgel fogadta a küldöttséget, kijelentve, hogy a memorandum tartalmát behatóan megfontolja, kiváló erdélyrészi szakértőkkel bőven megbeszéli. Végül kijelentette, hogy az erdélyrészi viszonyok és jogos érdekek iránt még akkor sem viseltethetnek nagyobb érdeklődéssel, ha ott született volna. A küldöttség a kijelentésért zajosan megéljenezte a minisztert.

— Az öreg honvédek kérelme. Az aradi honvédegyelet nevében Simay István elnök a következő kérelmet bocsátotta ki:

A humanitás és hazaszeretet nevében emeljük fel a kerület szavunkat, segélyt kérünk azon elhagyottak részére, kik az 1848—49-iki önmegvédelmi harcban a haza szabadságáért, a nemzet jogainak megvédéseért, a haza szent ügyéért életüket áldozták. Egy pár évig, legtovább egy évtizedig leszünk még segélykérésünkkel terhére embertársainknak, ez idő alatt elköltözünk mindannyian azon jeltelen sírok lakóihoz, kik a nemzet dicső harcaiban életüket elvesztése árán váltották meg polgártársaik számára azon szabadságot, mely mellett nemzetünk szabad fejlődése és joga fölötti saját rendelkezése lehetővé van téve. Sajnos, még számosan vannak s most, hogy az idő eljárt fölöttük, még többek lettek aggodkák, betegékké, nem képesek már a munkára s így képtelenek mindennapi kenyerüket megkeresni, nincs más út: ha az élet terhével meg akarnak küzdeni, mint embertársaik nemes és könyörülő szívéhez apellálni. Arad szab. kir. város mélyen tisztelt közönsége megmentette ugyan a megalázó koldusbottól, megadva nekik a mindennapi kenyeret, de mennyi egyéb szükség van még az életnek, melyet nincs miből megszerezni. A történelem ragyogó betűkkel jegyezte fel azon nevezetes csatákat, melyekben ők ama napokon, a midőn a szeretett hazát veszély fenyegette, halhatatlan cselekedeteket vittek végbe méltók tehát az elismerésre most, midőn elaggott, gyámoltalan helyzetbe jutottak. Kérjük a tek. pénzügyminisztériumot, hogy a jótékony célra szánt összegből a szegény, munkaképtelen 1848—49. honvédeknek is juttassanak.

— Betörés a Damjanich-utcában. Özv. Singer Lajosné vásári kereskedőnek Damjanich-utcai vászon és rövidáru üzletébe a csütörtökről péntekre virradó éjjel eddig ismeretlen tettesek betörték s Singerné üzletéből, az ő állítása szerint, 700 korona értékű vászonneműt elloptak. A tettesek az ajtó kifizetésével juthattak be az üzlethelyiségbe. A rendőrség keresi a betörőket, eddig azonban még nem sikerült felfedezni őket.

— Bosznia új kormányzója. Egy szerajevói távirat szerint Appel br. helyébe Krieghammer hadügyminisztert fogják kinevezni Bosznia kormányzójának.

— Egy hírneves francia műkritikus Budapesten. Mourey Gabriel hírneves francia műkritikus a „Stüdió” művészeti világlap párisi szerkesztője ma, a francia szépművészeti minisztérium megbízásából Budapestre érkezett,

hogyan elrendezni segítse a „Nemzeti Szalon“ francia kiállítását. *Maurey* lerándul a vidékre is, többek között Kolozsvárra, Kalotaszeg vidékére és Pécsre, mely utóbbi helyen a Zsolnay-féle majolika gyárat fogja megtekinteni.

— **Halálozás.** *Skriba* Antal aradi mészáros és hentes iparos ma reggel 52 éves korában elhunyt. Temetése holnap kedden délután 3 órakor lesz az Angyal-utca 1 számú házból.

— **Egy fővárosi orvos letartóztatása.** A budapesti rendőrség letartóztatta ma *Formágyi Győző* dr. fővárosi orvost, kit kaucziósikkasztás miatt jelentettek fel. Az orvos az utóbbi időben rohamosan züllött. Gyannal társaságba keveredett, mihez még nozzájárult az is, hogy a budapesti törvényszék két hónappal ezelőtt hamis vádaskodás miatt nyolcz havi börtönre ítélte.

— **Öngyilkos 33-as baka.** Az aradi 33-ik gyalogezred egy közlegénye szerelmi bánatában felakasztotta magát. Vasárnap Uj-Aradon a Thun-féle korcsmában táncvigalom volt melyen az öngyilkossá lett *Hans* Ferencz összekülböztött *Berg* Ferencz uj-aradi szijgyártó segéddel, ki neki vetélytársa volt a szerelemben. A verkedés vége az lett, hogy a baka szuronyával több helyen *veszélyesen megsebezte* ellenesét. A szerencsétlen baka megrettenve a reá váró büntetéstől a *Petrovits* uj-aradi telekkönyvvezető istállójában felakasztotta magát. A keresésére menesztett őrjárat már csak holttestét találta meg.

— **Agyonütött férj.** Kisjenői tudósítónk telefonálja a következő borzalmas esetet. *Bezsán* Mitru miskei földmives bejött tegnap Kisjenőre és ott az egyik korcsmában alaposan felhajtott a garatra Jokedvében elhatározta, hogy átrándul *Szintyére*, ahol a tőle elváltan élő felesége lakik és azt hosszu idő után meglátogatja. Amint a szobába belépett az asszony szörnyen megijedt és segély után kiáltva, kirohant a szobából. A kiáltásra oda futott a szomszédban lakó *Palkusán* Mitru, kivel a férj Kisjenőn együtt mulatozott. A szomszéd kiparancsolta a férjet a szobából, de ez nem engedelmességet, sőt szidalmazta az asszony pártját fogó *Palkusánt*. Ez felingerelve megleste a férjet és egy doronggal agyba-főbe verte, úgy, hogy az vértől elboritva a földre zuhant és sebeibe ma reggel *belehalt*. Ma bonczolták fel a szerencsétlen férjet. *Palkusánt* pedig bekisérték a járásbíró-sághoz, és a vizsgálat befejezte után átadják őt a királyi ügyészségnek.

Az aradi első takarékpénztár hatvanadik évi közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 4.

Magyarország legrégebb és egyik legnagyobb vidéki pénztársága, az *Aradi első takarékpénztár*, jubileumi ünnepet ült az elmúlt vasárnap. *Hatvanadik* évfordulóját érte meg annak a nevezetes eseménynek, hogy a hajdan még egyszerű takarékpénztár, melynek kimutatásos rovataiban ma már a milliók egész özöne szerepel, létrejött és működését megkezdette.

A részvényesek a legnagyobb elismeréssel adóztak az intézet vezetőinek azért a páratlanul fényes eredményért, melyet évek hosszu során át mindenkor felmutattak s különösen az utóbbi öt év alatt produkáltak. *Bánhid*y Antal br. a közgyűlési sablonok, nivóján jóval felülemelkedő beszéd keretében méltatta a lefolyt hat évtized érdekes történeti eseményeit s végezetül zajos helyesléssel találkozott szavakban indítványozta, hogy az intézet élén álló *Ottenberg* Tivadar vezérigazgatónak, a kiváló pénzügyi kapacitásnak, ki lelke és tudása egész erejével fáradozik úgy a részvényesek, mint a nagy közönség érdekeinek kielégítésében, továbbá az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak s a hivatalnoki testületnek jegyzőkönyvileg fejezze ki a közgyűlés elismerését és köszönetét sikeres és buzgó működéséért. Az indítványt általános tetszés közt elfogadták.

Hasonlóan érdekes volt *Sarlot* Domokos igazgatósági elnök megnyitója, melyben főleg a megalakulás eseményeit s az első évtizedek fáradságos munkáját vázolta. Ez a két beszéd valóságos gazdaság-történeti esszé volt, melynek nyomában az az eszme született meg, hogy a pénztárság meg fogja iratni a történetét tanulsággul a jövő időknek arra, hogy a legrégebb vidéki magyar takarékpénztár lelkes és ambiciózus emberek munkássága nyomán mikép nőtt meg nagygyá és valóságos tekintélylyé.

Még egy érdekessége volt a ritka jubilaris közgyűlésnek: néhai *Sallai* Béla dr. helyébe választottak egy igazgatót. Az egyhangu bizalom *Parecz* György dr. nyug. királyi ügyészt társadalmi életünk e kiváló tagját juttatta a megüresedett helyre.

A tavalyi fényes üzleti eredmény tiszta nyereségéből 160 koronát fizet részvényenkint a pénztárság. Az osztalékot holnaptól kezdve lehet felvenni.

Az érdekes közgyűlésről az alább következő részletes tudósítást adjuk:

(Az elnöki megnyitó.)

Sarlot Domokos igazgatósági elnök üdvözli a részvényeseket s bejelenti, hogy az intézet hatvanadik évi rendes közgyűlése szabályszerűen egybehivatott. Le van téve 438 részvény, képviselve van személyesen 285, meghatalmazással 14 részvényes 299 szavazattal, jelen van 47 részvényes 159 szavazat képviselésében, tehát a közgyűlés határozatképes s azt megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére *Müller* Károly intézeti ügyészt, hitelesítésére *Bánhid*y Antal báró és *Oltrubay* Karoly részvényeseket kéri fel.

Megköszöni, hogy a közgyűlésre, mely az intézet életében fontos határkövet állít, amennyiben most töltötte be fennállásának hatvanadik évét, ily szép számban jöttek el a részvényesek és járultak hozzá megjelenésükkel az ülést ünneplésnek jellegének emeléséhez. Ezek után pedig rövid visszapiantást kíván vetni arra az időre, mely az intézet megalapításától máig letelt, hogy méltassa azon férfiak érdemét, kik a takarékpénztárt oda fejlesztették, hogy ma megerősödvé, erős alapon és tekintélykép szerepel a pénzpiaczen.

Az intézet 1840. márczius 19-én kezdte meg működését. A külföldről hazatért lelkes polgár: *Markovics* Ignác kezdeményezésére alakították azt meg a városi nemesség s a polgárság közös támogatásával. Mindenben a *Pesti hazai takarékpénztár*-t követték. Az intézet tisztán humanitárius intézmény volt alapító tagokkal, kik visszavonhatlanul 40 pengő forintot ajándékoztak a céljaira, továbbá jötevekkel, kik tíz évre szintén 40 pengő forintot adtak kamat nélkül kölcsön s végül gyámolítókkal, kik 10 forintnyi adományt tettek. Az egyet ügyeit az elnökség és 18 tagból álló választmány intézte. A magy. kir. helytartótanács 1843-ban erősítette meg az intézet első alapszabályait, de már a következő év augusztus 18-án tartott rendkívüli közgyűlésen az egyesület alapítója s akkori pénztárnoka: *Markovics*, indítványozta, hogy az egyesület a kor kívánalmához mérten alakuljon át részvénytársulattá. Az Aradi első takarékpénztár tehát e tekintetben megelőzte a Pesti hazait, mert annál körülbelül egy évtizeddel előbb alakult részvénytársasággá.

Haladt az idő, az intézet folyton gyarapodott, de ő sem volt megkímélve azon körülményektől, melyek egy jó irányzatú intézménynek esetéről-esetre gátat vetnek. A szabadságharcz kitérősekor 18,000 frt magyar pénzzel rendelkezett, melyet aztán elkoboztak s így 20,000 frt alapítási összegből mindössze 2000 frtja maradt meg. Ily válságos körülmények közt sem csüggedtek el az intézet akkori vezetői, főleg *Lukácsy* János tisztviselő, a ki teljes erővel nekilátott a felújításnak, betéteket szerzett, a mi fényesen sikerült s rövid idő alatt ismét tetterőssé, virágzóvá lett a ta-

karékpénztár. A hatvanas években az akkori szűk gazdasági viszonyok és kedvezőtlen pénzügyi fejlemények miatt ismét jelentős veszteséget volt kénytelen elviselni az intézet, a melyet újból kihevert s főleg a mai igazgatóság buzgalmából igen jelentékeny pénzügyi faktorrá emelkedett föl.

Hogy a jelenlegi igazgatóság minden alkalmával megfelelő intézkedéseket tudott tenni s arra hivatást érzett magában, azt eléggé bizonyítják a legutóbbi események, melyek közt a takarékpénztár hatvanadik születésnapját megérte s midőn az igazgatóság fenkölt gondolkodásáról téve számot, 5000 koronát adott e nevezetes alkalomból a szegényeknek, szűkölködőknek, a mely tett az egész közönség dicséretével és elismerésével találkozott. Ezért a szép tettért a közgyűlés nevében is köszönetet mond az igazgatóságnak.

Megemlékszik aztán arról, hogy az intézet a múlt évben ismét néhány jeles tagját veszítette el. Elhunyt *Sallai* Béla dr. igazgató, *Varjassy* József, *Inkei* Emil választmányi tag és *Zöldy* Jenő, az intézet buzgó főpénztárosa. Méltatja a tevékenységüket, melylyel a maguk részéről mindent elkövettek az intézet gyarapítása körül. Kéri a közgyűlést, hogy ezek elhunyt feletti részvételük és őszinte sajnálkozásának jegyzőkönyvben adjon kifejezést. (Helyeslés.)

Vázolja végül elnök a tavalyi év üzleti eredményét. A válságos viszonyok dacára is oly magas a befolyt jövedelem, hogy az előző évit jóval felülmulja. A nagy forgalom, melynek e jövedelem köszönhető, egy üzleti ágban sem vont maga után veszteséget, sőt lehetővé tette, hogy a tartalékalap gyarapítható s jötekonyczélra is nagyobb összeg adható legyen. Mindez az igazgatóság szakavatott buzgalmának köszönhető, melylyel a részvényesek elismerését és köszönetét nagyban kiérdemelte. Ezek után felkéri a vezérigazgatót a múlt évi igazgatósági jelentés és a mérleg betérjesztésére.

(Az igazgatóság jelentése.)

Ottenberg Tivadar vezérigazgató felolvasta az igazgatóság jelentését, amely lelkes szavakban vázolja az előző munkásságát a lefolyt hosszú évtizedekben, melylyel az intézetet a vidék első takarékpénztárává tették. Majd érinti az utolsó években uralgott válságos gazdasági állapotokat s aztán így folytatja:

A lefolyt 1900. évben a pénzügyi viszonyok kedvezően alakultak az elmúlt évihez képest. Míg különösen az 1899-ik évben a szünni nem akará kamatláb-emelések, melyekre múlt évi jelentésünkben utaltunk, már-már a legnagyobb aggodalomra adtak okot, e feszültség a lefolyt év első napjaiban megszűnt és a túl magas kamattételeket kamatláb mérséklések váltották fel. Csakhogy a pénzpiaczen beállott eme megkönnyebbülés nem szüntette meg a tartózkodást, pangást és üzletlenséget, mely az 1895-ik év végén beállott válság óta egyre tartott, és dacára annak, hogy e válság sem politikai, sem állampénzügyi, sem kereskedelmi jelleggel nem bírt, a tőzsde nagy pangása, az árfolyamok ijeszítően és indokolatlanul alacsony volta az általános tőkehiány és gazdasági depressziót igazolja.

Ezzel szemben örvendetesen konstatalhatjuk, hogy városunkban, bár a kívánt és a nehezen várt lendület a kielégítő termés és kedvező szüret dacára, az alacsony gabona- és bor-árak, a mezőgazdasági viszonyok rosabbodása és ezeknek a kereskedelem és iparra gyakorolt káros hatása folytán, a közgazdaság egyik ágában sem mutatkozott, nevezetesebb fizetésképtelenség a lefolyt évben nem fordult elő s gondos óvatosságunkat ismét azon eredmény koszoruzta, hogy intézetünket az üzletágak egyikében sem érte semmiféle veszteség.

A vázolt viszonyok és körülmények között természetesen ez évben sem fejleszthettük az üzletet nagyobb mérvben. Intézetünk a normális mederben mozgott és a rendes folyó üzletnek beható gondozására szoritkozott. Mindamellett sem az egyes üzletágak álladéka, sem pedig a végeredmény nem maradt az eddigiek mögött.

Különös meglegedésünkre szolgál azon körülmény, hogy a *betét álladék*, melynek fentartására és fokozatos fejlődésére mindenkor a legnagyobb gondot fordítottuk s legnagyobb súlyt fektettük, a múlt évi álladékhöz képest ismét körülbelül 300,000 koronával *emelkedett*, mely körülményben jogosan vejük a nagyközönség intézetünkkel szemben tanúsított bizalmát felismerhetni.

Az összforgalom az elmúlt évben 208.141.017 korona 93 fillér volt.

(A felosztási tervezet.)

A múlt évi tiszta nyereség felosztására nézve az igazgatóság javaslata így hangzik:

Az 1900. évi mérleg szerinti tiszta nyereség a múlt évi 24.000 kor. elővezetéssel együtt 216.531.61 korona. Ennek folytán a 216.531.61 korona mérleg szerinti nyereség az alapszabályok 107. §-a rendelkezése szerint következőleg osztandó fel:

1. 800 drb 600 koronás részvény 480.000 koronát tevő részvénytőke után 6% kamat 28.800 korona. 2. A múlt évi elővezetés levonásával még fennmaradó 192.531.61 koronából: a) 10% a rendes tartalék-alapnak 16.373.16 kor. b) 8% jutalék az igazgatóságnak 13.098.56 kor. c) 2% jutalék a vezérigazgatónak 3.274.60 kor. d) 2% a hivatalnokok nyugdíjalapjának 3.274.60 korona, összesen 36.020.92 korona. 3. A felügyelőbizottság tiszteletdíja 1900. évre 2.400 korona. 4. 800 drb részvény osztalékának 160 koronára leendő kiegészítésére felülosztalékul 99.200 kor. 5. Jótékonykezelt adakozásokra (ebből 2500 korona a szegények közt kiosztandó) 5.000 kor. 6. Az intézet hivatalnokainak jutalmazására 6.000 korona. 7. A rendes tartalék-alap renkívüli javadalmazására — hogy az 820.000 koronára kiegészíthető legyen, 3.626.84 korona. 8. A tisztviselői nyugdíjalap renkívüli javadalmazására 80.000 koronára leendő kiegészítésére 6.725.40 korona. 9. A házérték csökkenési tartalék-alap javára 4.758.45 korona. 10. Az 1901. évi nyereség-számlára elővezetendő 24.000 korona.

(A határozat és a felmentvény.)

Szende Tivadar dr. indítványozza, hogy a mérleg, mely a hírlapokban is közöltetett, felolvasottnak tekintessék. A közgyűlés így határozott.

Ottenberg Tivadar vezérigazgató végül a felügyelő bizottság jelentését olvasta fel, melyben konstatálja, hogy az intézet ügymenetét, könyvelését többször megvizsgálta, abban a legnagyobb pontosságot talált, hozzájárul a felosztási tervezethez is. Kéri ezért a jelentés elfogadását s a felmentvények megadását.

Sarlot Domokos elnök, miután senki szólni nem kívánt, határozatilag kimondotta, hogy a felolvasott jelentések tudomásul vétetnek, a felmentvény úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadatik s a tiszta nyeresemény felosztása iránti javaslat elfogadtatik.

(A részvényesek nevében.)

Bánhidy Antal br. kért most szót. Abból indult ki, hogy az intézet életében mily jelentős nap a mai, melyen a megalakulás hatvanadik évfordulóját ünneplik. Hazánkban csak egy intézet van, ez is fővárosi, mely hasonló hosszú múltra hivatkozhatik. A mint a takarékpénztárak létesítésének eszméje felvetődött, Budapest után Arad polgárai voltak az elsők, kik azt teljes lelkesedéssel felkarolták, a mi fényes bizonyíték a mellett, hogy városunkban minden időben éltek üdvös eszmék iránt lelkesedő, vállalkozó szellemű és erejű férfiak. Ezekről kíván ma megemlékezni, hogy a multat illusztrálja s kiegészítse az elnök által az ülés megnyitáskor elmondott történeti mozzanatokat.

Az intézet első évi mérlegében még csak 7127 frt 77 kr. szerepel összes forgalom gyanánt. Az akkori alapítók aligha merték volna hinni, hogy hatvan év múlva a milliók zápora özönl el a mérlegszámla minden oldalát. Az intézet az ötvenes évek végén vett újabb lendületet. Akkoriban történt egy hazafias megnyilatkozása is. A helytörténet tanács ugyanis erélyesen követelte, hogy az intézeti ügyvezetés német nyelvű legyen, ez ellen azonban az igazgatóság erélyesen tiltakozott s fenyegetések dacára sem vitte keresztül az óhajt. 1867-ben híre járt, hogy új pénzügyintézet van keletkezésben. Ekkor vette fel nevébe az „első” szót, hogy azzal is dokumentálja régi voltát. A konkurrenczia dacára folyton fejlődött, mert hivatásának teljes magaslatára állt. Midőn fenállásának ötvenedik évét ünnepelte 1890-ben, már akkor mint hatalmas intézet mutatta be magát, már akkor milliók szerepeltek kimutatásos rovataiban s azóta folyton ily arányokban fejlődik.

1895-ben a régi vezérigazgatók nagy része, belefáradva a hosszú munkába, visszavonult, helyet engedve új erőknél. Itt kezdődik az intézet legújabb kora. Ekkor választott új

nagy részben az új igazgatóság, ekkor sikerült megnyerni az intézet élére Ottenberg Tivadar vezérigazgatót (Zajos éljenzés). Alig hogy az új emberek megkezdtek a munkát, már is mutatkoztak a jelek, melyek arra engedtek következtetni, hogy a részvénytársulat igen szerencsés intézkedést tett, midőn új vezetőt állított a takarékpénztár élére. Az intézet körül folyton előtűnő sikerek duzzasztó kedvet és friss erőt öntöttek a vezetőkbe. Ily viszonyok közt állhatott elő az a fényes eredmény, melyet ma beterveztettek, hogy pl. az összforgalom 125 millió koronával emelkedett. E számadásokon egy pénzügyi kapacitás működése világlik át, az intézet pedig valóságilag kivívta az „első” nevet és a közönség rendíthetetlen bizalmát. A mostani vezetőség egyébként is sokat tett. A takarékpénztárt modern, fényes helyiségbe költöztette át, a mely minden igénynek megfelel, gondoskodott tisztviselői biztos egzisztenciájáról, 80.000 koronára felemelte a hivatalnok nyugdíjalapot, a tartaléktőkeket jelentősen növelte és lehetővé tette, hogy semmi üzletágban nem következett be veszteség.

Mindaz a mellett biztosít, hogy az intézet vezetése kiváló erőkre, szakértőkre van bízva. Ottenberg vezérigazgató szakértelme, tapintatos működése és körültekintő óvatossága által eretett el főképp, hogy ily óriási sikerekről nyilatkozhatik meg szülő a legnagyobb lelkesedéssel, a mely után bizton remélhető, hogy a részvényesek a jövőben is csak gyarapodást várhatnak. Ezek előre bocsátása után indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvével fejezze ki elismerését és köszönetét az igazgatóságnak, Ottenberg Tivadar vezérigazgatónak, a felügyelőbizottságnak s az egész tisztviselői karnak. Kívánja végül, hogy munkásságukat a jövőben is hasonló siker és szerencse koronázza. (Lelkes éljenzés és tetszés).

Sarlot Domokos elnök köszönettel veszi a meleg bensőséggel elmondott, kiváló ékes-szó-lásról tanuskodó beszédet s indítványozza, hogy az egész terjedelmében vétessék fel a jegyzőkönyvbe (Hejje les). E bensőségteljes beszéd hatása alatt indítványozza még azt is, hogy az igazgatóság kéressék fel az intézet történetének megírására. Ma még vannak emberek, kik szóhadományokból egyes jelentős eseményekről tudomással bírnak, ezeket most még könnyű volna összegyűjteni. Az igazgatóság esetleg már a jövő közgyűlésig megírhatja az intézet történetét.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

(Az új igazgató.)

Következett a napirend utolsó pontja, a megválasztott új igazgatói hely betöltése.

Reicher Károly a részvényesek egyöntetű véleményére hivatkozva indítványozza, hogy egyhangulag Parecz György kir. ügyészt válasszák meg. (Eljenzés)

Sarlot Domokos megemlíti, hogy ámbár a választás eredményének kimenetele kétségtelen, de mégis ragaszkodni kell szigorúan az alapszabályhoz, mely a 24-ik §-ában titkos szavazást ír elő. A szavazást elrendeli, a szavazást bizottság elnökévé Kohn S. N.-t, tagjaivá Leopold Zsigmondot és Zárai Ödönt kérve fel. A szavazás tartamára felfüggeszti a közgyűlést.

Midőn a szavazólapokat összeolvasták, kiderült, hogy az összes szavazólappal, egyhangulag választott meg Parecz György, kinek éltetése közben a jubiláris közgyűlés véget ért.

A közgyűlésen Sarlot Domokos elnöklete alatt jelen voltak: gyoroki Andrányi Károly, Assael Ad. Aprahám, Braun Mór, Bánhidy Antal br., Bogdán Virgil dr., Berger Miksa (Temesvár), Bing Ede, Dobiáschi József, Domány József, Dániel Kálmán, Domán Ignác, Eles Béla, Eckhart Ede, Edelmüller József, Fényes Dezső, Funkelstein József, Goldschmidt Sándor, Glück Károly, Gebhart István, Hänn Alajos, Holländer Ignác, ifj. Hänn Alajos, Jellinek József, Kohn S. N., Kohn Zsigmond, Kuttu Gyula, Kohn József, Lustig Armin, Laczay Gyula, Leopold Zsigmond, Lengyel Tivadar, Laczay Endre, Lukácsy Lajos, Müller Károly, Mihalik József, Mihalik Béla, Maresch Gyula, Naschitz Arpad (Temesvár), Ottrubay Károly, Ottenberg Tivadar, Oravetz Miklós, Posgay Lajos dr., Pollák Vilmos, Prieger István dr., Robitsek Agost dr., Roth Henrik, Reicher Károly, Singer Dávid, Szalay Károly, Szende Tivadar dr., Schreiber Vilmos dr., Schusztler Henrik dr., Schus-

ter Illés dr., Schartner Sándor dr., Steiner Ferencz, Steiner Vilmos, Steiner Adolf, Steinitzer Pál dr., Steiner Jakab, Spitzer Ignác, Tedeschi Viktor, Toesdi Lajos, Tagányi Gusztáv, Tolnai János dr., Wallfisch Armin, Varjassy Lajos, Weisz Márkus, Weis Dávid, Záray Ödön.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 4.

Délitőzsde. Buzakinál kielégítő, a vételkedv gyöngye. Bányadt irányzat mellett 12.000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek bányadtak. Malmok tartózkodóak. Időjárás nagyon szép.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.45— 7.47
Buza októberre	7.63— 7.65
Rozs 1901. áprilisra	7.30— 7.32
Rozs októberre	6.54— 6.56
Zab 1901. áprilisra	6.11— 6.12
Tengeri 1901. májusra	5.10— 5.11
Repce augusztusra	12.65—12.70

Zárul 3 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.41— 7.42
Buza októberre	7.60— 7.62
Rozs 1901. áprilisra	7.26— 7.27
Rozs októberre	6.45— 6.47
Zab 1901. áprilisra	6.09— 6.12
Tengeri 1901. májusra	5.05— 5.05
Repce augusztusra	12.60—12.70

Zárul 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	663.25
Magyar hitelrészvény	677.50
Leszámitóbank részvény	418.—
Rima-Murányi vasmű részvény	457.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	663.75
Közuti vasut	579.—
Városi villamos vasut részvény	259.—

— Bécsi marhavásár. A mai marhavásárra 4634 drb ökröt hajtottak fel. Ebből 3072 magyar, 901 galicziai és 652 német faj. Felhajtottak továbbá 825 apró jóságot. Fizettek majgyar ökörért 50—74, galicziai ökörért 52—76 és németért 54—84-ig száz kilogrammonként.

Buzaárak Amerikában.

(A Magyar Távirati Iroda kábeljelentése.)

— Február 4. —

New-York:		1-én cent.	4-én cent.
Buza (per loco)	81½	79½	—
januárra	—	—	—
februárra	79½	79¼	—
márcziusra	80½	79¾	—
májusra	80¾	79¾	—
Tengeri januárra	46	—	—
márcziusra	44½	45¼	—
májusra	44½	44	—
Chicago:			
Buza januárra	73½	72¾	—
márcziusra	76	75¼	—
Tengeri januárra	36¾	37¾	—

Városi színház.

Kedden, 1901. évi február hó 5-én.

Bérlet 124. sz.

Páros

A három testőr.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Pollacsek	Mezei Péter.	Kosniczky	Szadai F.
Róza, neje	Menzáros M.	Latorka	Hegyessi Gy.
Liza	Turchányi O.	Csernay	Nemes S.
Rátky	Palágyi L.	Rigó	Sólyom L.
Flóris báró	László Gy.	Nagy	Czakó V.
Hortovay	Erczkövy K.	Plébános	Bács Károly.

Kedde 7 órakor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egyenjogu iparosok. Ez olyan magán ügye a rendezőségnek, hogy ebbe sem nyilvánosan, sem magánaton nem avatkozhatunk. A sérelem nem olyan nagy, hogy egyszerű felszólalásukra ne seğıthetők volna rajta.

Kerpel Izsó

kölcsönkönyvtárába

Aradon, Atzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

az elmúlt héten a következő

ujdonságok és pótlások érkeztek:

Gárdonyi: Egri csillagok. Rider Haggard: A hamis próféta. Prévost: Nimfa. Hegedűs S.: Déli fjordok. Edward: Borbála tört. Pintér: Hamis legenda. Hrabovszky: A porcellán comtessek. Disraeli: Lothair. Bolanden: A nászut. Balázs: A törvény előtt. Ponson: Az új iskolamester. Bodnár: Az isten nem halt meg. Bogdanovics: A kelepcsényiek pöre. G. Bíró Z.: Elátkozott birtok. Guthi: Egy könnyelmű leány története. Kock: Blaguishof br.-né. Collins: A vérpad. Belot: Egy szép asszony ajkai. Bradon: A milliomos büntárs. Sylvestre: Pünkösdi rózsza. Zaccone: Egy szép nő regénye. Mikszáth: A tisztelt ház. Dumas: Egy tengerész kalandjai. Belot: A millió harcza. Edwards: Lea, a divathölgy. Tolstoj: Szebastopol. Salamon O.: Vörös és fekete. Markievits: A szöghaju. Gyarmathyné: Zudorék. Sajo: A császár kenyere. Malonyai: Az ordító tanyán. Kemechev: Magyar mohikánok. Péterfy: Gyászkirály. Himmelstjerne: Elzúllás Oroszországban. Lengyel L.: Klára regénye. Doyle C.: Korosko kalandja. Bársony: Egy darab élet. Kussel: Egy rabszállító hajó regénye. Timár Sz.: Az öröm vallása. Gárdonyi: Tizenkét novella. Boros: II. Rákóczy F. Gelléri: A nők munkaköre. Erkman Ch.: Egy segédtanító története. Labonlaye: Pudli fejedelem. Zaccone: Az internationale titkai. Eliot: Holt Felix. Bret Harte: Maruja. Twain: Az amerikai örökös. Thaheray: Pendanis tört. Brühl: Szulejka, a hárem gyöngye. Pór és mágus. Szentesy: Budapesti rejtelmek: Braddon: Eva leánya. Tovary: Egy uri kastély titka. Az ördög asszony. Martonffy: A kereszténység titkai. Balmes: Levelek egy kereskedőhöz. Lehmann: Gizella. Dickens (Boz): Barnaby Rudge. Továbbá az ifjúsági- és német irodalom minden ujdomsága.

Franciaiban: Restanda: L'áiglon. Kölcsön-dij: havi 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket.

Magyar, német, francia és angol jegyzék ingyen.

A könyvek újak és tiszták.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedése és kölcsönkönyvtára.

Ugyan-e cég Andrassy-téri könyv- és papírkereskedése (Aréna-épület) vesz és elad minden nyelvű egyes könyveket, hangjegyeket és egész könyvtárakat.

REGÉNY-CSARNOK.

A szürke asszony.

— Regény. —

Irtá: Sudermann Hermann.

Fordította: Hellerné-Oláh Margit. [40]

(Folytatás.)

A házba lépve, a két leány szobájába akart menni, de Pali a nappali szoba ajtaját kinyitva, rájuk szólt: Ide be! Reszketve kuporodtak egy zugba, mert nem tudták, mily büntetést szánt nekik a bátyjuk.

Pali gyertyát gyújtott, a családi albumot vette kezébe s egy képet keresett ki belőle.

— Most jertek szobátokba. — Mint két meghunyászkodott bárány, úgy sompolygott utána a két leány.

— Ki ez? — kérde Pali legszigorubb hangján, a képre mutatva. Anyjuk egy fiatalkori képe volt, mely az évek során már majdnem egészen megfakult. De a leányok mégis ráismertek s kezeiket tördelve, ágyuk előtt térdre

estek és szívzakasztóan zokogtak párnáikba temetkezve . . .

És mindent bovallottak Palinak. Rosszabbul állt a dolog, mint ő valaha sejtette volna.

Borzasztó csend volt a szobában. Pali az ablakhoz lépett s kinézet a sötét éjszakába.

— Hál' Istennek, hogy meghaltál anyám! — mondá kezeit összekulcsolva,

Nővérei felzokogtak, térden csusztak hozzá s a kezeit akarták csokolni.

Ő hajukat simogatta. Hiszen úgy szerette őket.

— Gyermek, gyermek! — szólt s egy székre roskadt, épp oly gyámoltalanul, mint ők.

— Szídj össze benünket Pali! — zokogá Käthe.

— Nem, verj meg inkább! — kérde Grethe — megérdemeljük.

Pali homlokát törülgette. Mindez egy rettenetes álomként tűnt fel neki.

— Hogyan történhetett ez meg? — suttogá.

— Oly rosszul ügyeltem rátok? —

— Azt mondták — hogy — elvesznek! zokogá Käthe.

— Ha elmúlt a gyászév — folytatá Grethe.

— S ha azt mondták, meg is fogják tenni! — mondá Pali saját megnyugtatóására.

— Ne térdeljenek gyermekek, csak Isten előtt — nagy szükségtek van rá. — E kép má-tól fogva minden este ágyatok felett lesz.

— Lesz-e még akkor is bátorságtok a szegény utján haladni! — Most jó éjt! — Az ikrek utána rohantak rimánkodva, hogy maradjon náluk — de Pali gyöngéden elhárítá őket magától s felment padlásszobácskájába, hol a sötétben magában töprenkedett. Ugy szegyelte magát, hogy azt hitte, hogy szegényletében a föld alá kell süllyednie. — — —

Másnap előhívatta a mestert s kifizette.

A derék ember meghökkenve nézett reá.

— Most Meyhöfer ur a midőn minden a legjobb folyamatban van?!

— Igen, a legjobb folyamatban! — morgogá Pali elgondolkozva. A szerencsétlenséghez még a szegény — igaza vol a mesternek.

— Valami közbe jött, mi elvette kedvemet a munkától — válaszolá. — Hagyjuk egyelőre a dolgot, annak idején újra hivatni fogom.

Az apa keserűen panaszkodott, hogy éjjeli nyugalmában háborgatták.

— Mi az ördög bajod volt éjjel a kertben? — kérde Pali. — A hangodat hallottam.

— Almatolvajok jártak a kertben, — felelé Pali.

Az ikrek kisirt szemmel jártak a házban, nem merve senkire se tekinteni.

— Így néznek hát ki a bukott angyalok! — gondolá Pali s megfogadta, hogy oly szigorú lesz hozzájuk, mint ha börtönőrük volna. De midőn először rájuk kiáltott s az ikrek fájdalmas, alázatos tekintettel, mint bűnbánó Magdolna néztek rá, nagy szánalmat érzett szívében és sirva karjai közé zárta őket, mondván:

— Legyetek nyugodtak gyermekek — mindon jóra fordul!

Mert abban a meggyőződésben élt, hogy a két Erdmann egy napot sem késve, be fog kopogtatni.

Lelkiismeretök fogja őket ide üzni, biztató magát. Oly biztosan számolt jövetelükre, hogy ebéd után atyját, ki lustaságában öltözékét egészen elhanyagolta, megkérte, hogy venné fel új kabátját, mert fontos látogatást vár. Atyja dűnyögve szót fogadott, s midőn nem jött senki, annál többet dűmögött, hogy hiába volt a fáradság.

— Holnap fognak jönni, — vigasztalta magát Pali este, ma nem volt bátorságuk! — De a következő nap is elmúlt anélkül, hogy jelentkezett volna valaki, s így mult el az egész hét.

Pali egész lényéből kikelve járt-kelt a házban. Minden tíz perczen a kapuhöz szaladt s kinézett, úgy, hogy a béresek egymást bökdösték és gunyosan hurycogtak feléje.

— Kár, hogy oly együgyű vagyok, — gondolá Pali, — s szerelnai dolgokban még nincs semmi tapasztalatom, különben tudnám, hogy mit kellene tennem. Gyötrő aggodalom kezdett rajta erőt venni s álmatlanul hánykolódott ágyában.

— Megkönnyebbitem nekik a dolgot — mondá egy reggel; befogatott a kis sárga kasos kocsiba, melyet csak nem rég árverésen ve't és áthajtatott Lotheimba, az Erdmannék birto-

kára, melyen ezek szüleik halála után együtt gazdálkodtak.

Szívét szegény és ádáz düh marcangolja, hogy így mintegy koldulni jött hozzájuk, kik már oly sok gazságot követtek el ellene. Nem sok hija volt, hogy még a kapu előtt vissza nem fordult, de szorosabbra fogta a gyeplőt, suttogva: Nem szabad magaddal törődnöd!

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Február 4. —

Fehér Kereszt szálloda. Burmester Willi hegedűművész Berlin. — Köbel Mór utazó Budapest. — Herman Miksa utazó Budapest. — Frenkel Ignátz utazó Bécs. — Fried Leopold utazó Budapest. — Schik Zsigmond utazó Brün. — Köbel Jakab utazó Bécs. — Klein Ignátz utazó Bécs. — Ekstein Arnold utazó Budapest. — Barna Juliusz utazó Budapest. — Horvat Armin utazó Budapest. — Spilman I. L. utazó Bécs. — Lopstein Vilmos magánzó Déva. — Kovács Félix utazó Budapest. — Hann S. utazó Budapest. — Hajek Emanuel utazó Bécs. — László Gyula utazó Budapest. — Binstok Jakab kereskedő Borsosbény.

Központi Szálloda. Atzél Péter birtokos Magyarad. — Juszt Gyula orsz. képviselő Budapest. — Dr. Mendl Artur ügyvéd Budapest. — Politzer Mór hivatalnok Szeged. — Király László tanító E.-Györök. — Kosn Adolf kereskedő B.-Gyula. — Székely Antalné ill. főnök neje Makó. — Amisfeld József kereskedő Orosháza. — Kohn Lázár bérió Somoskés. — Kohn Mór kereskedő Apátfalva. — Goldstein Bernát kereskedő Nagyvárad. — Haasz G. Jenő utazó Budapest. — Stigler Károly utazó Budapest. — Hoinig József utazó Bécs. — Felcuhaer utazó Bécs. — Bresnitz Károly utazó Bécs. — Feldman Zsigmond utazó Bécs. — Schlésinger Sándor utazó Bécs. — Freund Jakab utazó Prága. — Sárkány Béla szerkesztő Budapest. — Muncs József utazó Besztercebánya.

Vass Szálloda. Br. Vázmer Antal birtokos Simánd. — Mangra Vazul püspöki helynök Nagyvárad. — Lengyel Sándor főszoigabiro Halmay. — Komlósi Adolf utazó Budapest. — Hirsch Dezső utazó Budapest. — Suszterman N. utazó Budapest. — Kohn Jakab utazó Budapest. — Bocso Ernő utazó Bécs. — Munk Lajos utazó Budapest. — Detyeno Frigyes utazó Bécs. — Galdoni Dezső utazó Budapest. — Harulich József utazó Bécs. — Mancher Karles utazó Páris. — Diurichstein Mór utazó Ujvidék. — Ostreicher Mór utazó Budapest. — Erenfeld Samu magánzó Aljos. — Klein Mór utazó Budapest. — Ottó Schlésinger utazó Bécs. — Dr. Narta Sándor ügyvéd Lippa. — Pollák Lajos utazó Budapest. — Arvai N utazó Budapest. — Possert Ferenc téglagyáros Buttyin.

Nádor szálloda. Schlésinger Izidor kereskedő Paulis. — Schvarcz József utazó N.-Kikinda. — Veinrich Lajos gazdatiszt Kunágota. — Löbel Izidor kereskedő Dobra. — Popesku János körjegyző Magyarad. — Zeller Jakab kereskedő Beél. — Hauser Antal birtokos Elek. — Doto János gazdatiszt Mènes. — Fischer Lipót kereskedő Budapest. — Lukács János intéző Sofronya. — Dr. Verner Armin jár. orvos N.-Halmagy.

Egyes könyveket és egész könyvtárakat folyóiratokat

magyar és német nyelven, bármily évfolyamot, elad és vesz

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedése és antiquariuma

Aradon, a Templom- és Kazinczy-utczák sarkán.

Ugyanott pár száz darabból álló gyönyörű természetrajzi gyűjtemény: madarak, lepkek, rovarok, hullók és ásványok olcsón eladók.

NYILTÉR.*

Folyó évi január 31-én délután 2 óra tájban Lázár Gábor székudvari lelkész és Lázár György aradi ügyvéd. védői tisztem teljesítése miatt, a legdurvább módon becsületemben megtámadtak nyilvános helyen: a „Vass“ kávéházban.

A lelkész garázdálkodása miatt a bünvádi feljelentést megtettem.

Lázár Györgytől azonban — habár tudtam, hogy már rég disqualificált egyén — családjára való tekintettel lovagias elégtételt kértem, alkalmat akarván neki adni, hogy az elégtételadás bármely módját választva, az ügyet komoly férfiakkhoz méltóan elintézhessük.

Hogy miként válaszolt Lázár György generositásomra, igazolja segédeim ide iktatott levele:

„Tekintetes Dr. Pop C. István ügyvéd urak Aradon. Kedves barátunk! Folyó év január hó 31-én azon megbízást kaptuk tőled, hogy Lázár György aradi ügyvéd urtól, az ellened ugyanaz nap délután használt becsületsértő szavakért lovagias elégtételt kérjünk. Ezen megbízás folytán megjelentünk még az nap este fél 7 órakor Lázár György ügyvéd ur lakásán és tőle nevedben lovagias elégtételt kértünk, mire Lázár György kijelentette, hogy megbízottait megnevezendi s azok bennünket az összejövétel helyéről és idejéről értesíteni fognak. Másnap, február 1-én dr. Suciú János ügyvéd ur, mint Lázár György ur megbízottja felkeresett bennünket s az összejövétel idejét és helyét dr. Suciú János ügyvéd ur irodájába ugyanaz nap este 6 órára tűztük ki.

Este 6 órakor a kitűzött helyen és időben megjelentvén, ott dr. Suciú János ügyvéd és dr. Ratiú János ügyvédjelölt urakat, mint Lázár György ügyvéd ur megbízottait találtuk, kiktől újból nevedben lovagias elégtételt kértünk.

A tényállás megállapítása után Lázár György ur segédei kijelentették, hogy hajlandók ugyan lovagias elégtételt adni, de csak azon esetben, ha te előbb az ugyanazon alkalommal felük bátyjával, Lázár Gavrilla székudvari lelkésszel felmerült becsületbeli ügyedet lovagiasan elintézed, mivel fentemlített lelkész fia téged az nap délután lovagias elégtételadásra és vevére provokált, állítván, hogy a közted és Lázár Gavrilla közt felmerült affaire előbb keletkezett s így az előbb is intézendő el.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Mi ezekre kijelentettük, hogy tekintet nélkül a Lázár Gavrillávali affairóra, — feltétlen és azonnali elégtételt kérünk, mivel a megállapított tényállás szerint téged ugyanazon alkalommal s egy ügyből kifolyólag többen sértettek meg, s így e sértések között sorrendet, elsőbbséget konstatálni nem lehet s nem is volna helyén, mert ha ugyanazon alkalommal és egy ügyből többen sértenek, úgy te a sértők bármelyikétől követelhetsz elégtételt, s hogy te a másik sértőtől: Lázár Gavrilla lelkész urtól fogsz-e és milyen elégtételt követelni, ahoz az egyik sértőnek: Lázár György ügyvédnek köze nem lehet, s ő mint sértő feltétlenül tartozik neked elégtételt adni.

Lázár György ur segédei ezek után is ragaszkodtak azon kijelentésükhöz, hogy mindaddig míg Lázár Gavrillával felmerült affairót el nem intézed, a lovagias elégtételt megtagadják, mi pedig feltétlen elégtételadást továbbra is követelvén — megállapodásra nem juthattunk. Ily körülmények közt mi párbaj bíróság összehívását kértünk azon kérdés eldöntésére, hogy köteles-e Lázár György ur azonnal és feltétlenül neked lovagias elégtételt adni, avagy jogositva van-e a közted és Lázár Gavrilla közt felmerült affaire elintézését bevárni. Lázár György ur segédei azonban a párbajbíróság összehívásába bele nem mentek, hanem ragaszkodtak előző kijelentéseikhez.

Ezek után mi a tárgyalás menetét s kölcsönös kijelentéseinket jegyzőkönyvbe foglalni kértük, — mit Lázár György ur segédei szintén megtagadtak.

Erre látván, hogy az affairt közös egyetértéssel nem intézhetjük el, — kijelentve az ellenfél megbízottainak, hogy makacs ragaszkodásukban az elégtétel megtagadását látjuk — a tárgyalást befejeztük.

Mindezekről értesítve téged igen tisztelt barátunk, a kapott megbízást visszaadva kijelentjük, hogy részünkről az ügyet befejeztnek tekintjük.

Arad, 1901. február 1-én.

Fogadd nagyrabecsülésünk kifejezését:

Dr. Tamásdán Livius s. k.

Dr. Rozvány István s. k.

Ugy látszik tehát, hogy az elégtételadás azért tagadtatott meg, mert 1901. évi február 1-én délután 6 órakor reám nézve elintézetlennek declaráltatott azon ügy, a melyben a kihívás ugyancsak február 1-én délután 1 órakor történt és a melyben a segédek az ügy tárgyalására 1901. február 2-ik napjának déli 1/2 óráját tűzték ki, a mely ügy tehát az elégtételadás megtagadásának idején a segédek

által még tárgyalva sem lett és a melyhez sértő Lázár Györgynek semmi köze.

Hogy a t. közönség fogalmat alkothasson magának ezen individuum erkölcsi értékéről és hogy meggyőződjék, miszerint ez az individuum csak sérteni tud, de elégtételt adni nem, — bátor vagyok e multjából felemlíteni egy becsületbeli ügyet:

Évekkel ezelőtt dr. Suciú János ügyvéd ur — Lázár György jelenlegi egyik segédeje — lovagias elégtételt kért Lázár Györgytől, ez azonban a lovagias elégtételadást kereken megtagadta.

Dr. Suciú János ügyvéd ur akkor az „Arad és Vidéke“ című helybeli lap 1891. évi február 17-én megjelent 38. számában, a „Nyiltér“ben többek között a következőket írja:

„Akad egy párja is . . . Lázár György vingarai ügyvéd, ki a „Luminatoriu“ temesvári román lap nyiltterében támad reám piszkos sértésekkel . . .

Lovagias elégtételt követeltem, válasza fentebb olvasható (t. i. megtagadta az elégtételadást.)

Azt tartom és úgy hiszem ahoz kétség sem férhet, hogy egyszerű beadott avagy beadandó feljelentés . . . senkit lovagias elégtétellel kivéti képességétől meg nem foszthat, mert hisz különben minden ripók, szoknyahős büntetlen gázolhatna mások becsületében . . .

Ugyanazért a jenti nyilatkozatok alapján . . . Lázár Györgyöt gyáva rágalmazónak jelentem ki és őt mint közönséges szédelgőt a közvélemény ítélő széke elé bocsátom.

Ezen sértésekért Lázár György dr. Suciú János urtól sem lovagias uton, sem bíróságnál elégtételt nem kért.

Azt hiszem, hogy Lázár Györgyre a leg-sújtóbb ítéletet jelenlegi segéde: dr. Suciú János ur mondotta és én fel vagyok mentve ahoz commentárt füzni.

Arad, 1901. február 4.

Dr. Pop István,
ügyvéd.

NAPIREND.

Február 5. Kedd. Róm. kath. naptár: Agota szüz. — Protestáns naptár: Agota szüz. — Görög-keleti naptár (január 23.): Kelemen. — A nap két 7 óra 6 perczkor, nyugszik 4 óra 50 perczkor. — A hold két 7 óra 12 perczkor, nyugszik 7 óra 23 perczkor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 759.6 milliméter, délután 2 órakor 758.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 10. délután 2 órakor C° + 6.7. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 1. délután 2 órakor D. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor felderült, délután 2 órakor többnyire derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

93—1901. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság, V. 62/4. számú végzése által Aradi polgári takarékpénztár végrehajtató javára, ifj. Klein Ádám Almás-kamarási lakos ellen 200 kor. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 692 koronára becsült butorok, tehén és sertésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladának.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Almás-Kamaráson 192. h. sz. alatt leendő eszközzésére 1901. február hó 6. napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1901. január hó 21. napján.

3629 Ortutay. bírósági végrehajtó.

1—1901. m. g. b. szám.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tesszük, hogy azoknak, akik a belvárosban, Sarkad, Erzsébet, Séga Poltura külvárosokban laknak a kamarási hivatalnál, azoknak pedig akik Gáj külvárosban és a tanyákon laknak a gáji külvárosi alkaptányi hivatalban be kell jelenteniök: hány darab juhot vagy sertést kívánnak a folyó évben a városi legelőkre bocsátani.

A bejelentésekre f. é. február 1, 4, 5, 6, 7, 8 napjait tűzzük ki határidőül, amelyen túl a bejelentések el nem fogadtatnak.

A bejelentés alkalmával lesznek kiállítva a kötelezvények a legeltetési díjak azon fele részére amelyek nem a legelőre bocsátás előtt, hanem f. augusztus hó 20-ig fizethetők be.

A pásztorokról az állattulajdonosok tartoznak gondoskodni.

Arad sz. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1901. évi január 28-án tartott üléséből.

Varjassy,
tanácsnok.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rovid 1-6 alatt szüntet szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is úde bajos arczeint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nmeltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelősséget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykinérleti állomás vizsgálati bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ár 50 kr., nagy 1 fl. szappan 35 kr., puder 60 kr., arcviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

4. Osztály.

Huzás holnap.

VII. Sorsjáték.

VEGYÜNK

Osztálysorsjegyeket,

$\frac{1}{8}$ drb megújítási sorsjegy 5.— kor. $\frac{1}{2}$ drb megújítási sorsjegy 20.— kor. $\frac{1}{4}$ drb vétel sorsjegy 13.— kor. $\frac{1}{2}$ drb vétel sorsjegy 52.— korona.
 $\frac{1}{4}$ drb megújítási sorsjegy 10.— kor. $\frac{1}{1}$ drb megújítási sorsjegy 40.— kor. $\frac{1}{4}$ drb vétel sorsjegy 26.— kor. $\frac{1}{1}$ drb vétel sorsjegy 104.— korona.

Telefon 100. sz.

AZ ARADI IPAR- ÉS NÉPBANK

pénzváltó-üzletében

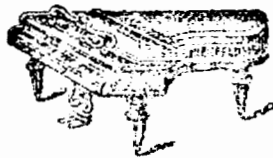
ARAD, „Fehér Kereszt“ szálloda épület.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferenc-utca 28. sz. a. levő

(hajlék házában.)

A gazdag készletben levő új és átjátszott zongorák és harmoniumok eladás és bérbeadásra a legjutányosabb árban rendelkezésre állanak a n. é. közönségnek. Zongora hangolások és javítások jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedűk és hangszerekhez szükséges kellékek, egyes alkatrészek nagy választékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi újdonságok mindig készletben vannak s minden legújabb zenemű hangjegyei kaphatók.

Harminczezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, magyar, német és francia munkákból havonként 80 krajczár, kötetenként 50 krajczár olvasási díj mellett.

Üzletemet a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva, biztosítom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról. 2723

Krispin József, ARAD, Deák Ferenc-utca 28. szám alatt.

Egy jó forgalmu

szatócs-üzlet

más vállalat miatt 3626

azonnal eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Radnai járás főszolgabírójától.

599—901.

Pályázati hirdetmény.

A Berzova, Odvos, Konop, Monorostia, Kaprucza, Dumbrovicza, Gross, Battucza és Govosdia községekből alakított XII. sz. közegészségügyi körben dr. Lőw Mihály berzovai körorvosnak borossebesi járási orvossá lett előléptetése folytán üresedésbe jött, és a körbeli községek által évi 1400 kor. rendes fizetés, és 400 kor. utiátalányval javadalmazott

berzovai körorvosi állás a vármegeye alispánjának f. hó 5-ről 173 sz. a. kelt rendelete szerint választás útján betöltendő lévén, annak megejtésére határnapul f. é. február hó 26-ik napjának d. e. 10 óráját a berzovai körjegyzői irodába kitűzöm, és pályázni kívánókat — törvényszerűleg felszerelendő kérvényeiknek legkésőbb a választást előző napon leendő benyújtására ezennel felhívom. M.-Radnán 1901. január 30.

Csukay,
főszbiró.

3618

353—1901. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a sertéseknek Ausztriába való bevitele tekintetében jelenleg érvényben levő forgalmi korlátozásokat tartalmazó 531. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Arad, 1901. január hó 30-án.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

Kiadó lakás.

Hasszinger-utca 5. szám alatti

házban

egy 5 szobából álló
utczai lakás

f. évi május hó 1-étől

kiadó.

Bővebbet ugyanott az udvari lakásban, vagy **Tenner Lajos** lovasuti igazgatónál. 3630

A bokszeji körjegyzőségénél

szép írással bíró s a román nyelvet is beszélő

fiatal ember

mint

gyakornok

alkalmazást nyer.

Javadalma havi 20 korona. fizetés, mosás és ágyneműn kívül teljes ellátás.

Kik már némi gyakorlattal bírnak előnyben részesülnek.

3627

Körjegyzőség.

Uj-Szt.-Anna községe

a községben lévő

piaczteret

kikövetkeztetni óhajtja,

vállalkozók
jelentkezzenek.

Uj-Szent-Anna, 1901. február 1. 3625

Előljáróság.

4115—1900. tkvi sz.

Árverési együttes hirdetményi kivonat.

A világosi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Viktoria takarékpénztár r. t. kérelmére, gróf Nádasdy Ferencz gyoroki uradalma, továbbá Wechsler Ede aradi lakos, továbbá Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár r. t. továbbá özv. Izsó Istváné, továbbá Szelle József ügyvéd aradi, továbbá Pakurár Ádámné szül. Luka Léna kovaszinczi és végül Dobó Lászlóé temesvári lakosok mint csatlakozó végrehajtóknak, Luka Juon kovaszinczi lakos végrehajtást szenvedő elleni 420 kor., továbbá 400 kor., továbbá 520 korona, továbbá 1000 kor., továbbá 310 kor., továbbá 616 kor., továbbá 120 kor. és végül 400 korona tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyben a világosi kir. járásbíróház területén lévő, Aradmegyében fekvő, a kovaszinczi 162. számú tjkben az A. I. 1—7. sor sz. a. felvett 159. összeírású beltelkes ház és $\frac{1}{4}$ -ed külállományu földre 1630 koronában és ugyanezen szám tjkben az A + 1. sor (6017—6018.) hrszám a. felvett 12 frt 73 kr. szőlődézsma váltással terhelt szőlőre 68 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi február hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor Kovaszincz község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 163 koronát és 16 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammalszámított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. törvényezik 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál eléleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1900. évi decz. hó 14-ik napján.

A világosi kir. járásbíróház mint telekkönyvi hatóság.

Aknay Andor,
kir. jbiró.

3628